

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.UİG.0.00.00.06/010.06.02/7-1
Konu : Cezai İşlere İlişkin Uluslararası İşbirliğinde
Adli Makamlarımızca Dikkat Edilmesi
Gereken Hususlar

01/03/2008

GENELGE

No: 69/1

Cezai İşlere İlişkin Uluslararası İşbirliğinde Adli Makamlarımızca Dikkat Edilmesi Gereken Hususlara dair 01/01/2006 tarihli ve 69 sayılı Genelgemizin bu alandaki sözleşmelere taraf olan devletler ve uygulamada karşılaşılan sorunlar açısından güncellenmesine ihtiyaç duyulmuştur.

(1) Bilindiği üzere, Ülkemizde yapılan soruşturma ve kovuşturmalar dolayısıyla yabancı devlet adli makamlarından cezai konularda adli yardımlaşma isteminde bulunulması, yani usule ait işlemler ve adli kararların tebliği, istinabe yoluyla ifade alınması, bilgi ve belge istenmesi, yurt dışında bulunan sanık ve hükümlülerin iadeleri, hükümlü transferi (nakli) ile yabancı devlet adli makamlarının aynı mahiyetteki istemlerinin yerine getirilmesi, ilgili Devletlerle aramızda yürürlükte bulunan ikili anlaşma ya da çok taraflı sözleşmeler vasıtasıyla, bunların bulunmaması halinde de, uluslararası teamül hukuku kuralları ve karşılıklılık (mütekabiliyet) ilkesi çerçevesinde yürütülmektedir.

(2) Bu Genelge, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu (TCK) ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (CMK) yürürlüğe girmesi, cezai konularda karşılıklı adli yardımlaşma, suçluların iadesi ve hükümlülerin nakli konularında taraf olduğumuz sözleşmelere yenilerinin eklenmesi ya da taraf olduğumuz çok taraflı sözleşmelere yeni katılımların olması göz önüne alınarak, bu hususlarda ve yabancı uyruklu sanıkların doğum-sabıka kayıtları ve adresleri ile yurt dışındaki Türk vatandaşlarının adreslerinin temini konularında Bakanlığımızla yapılan yazışmalarda ve gönderilen belgelerde tespit olunan hatâ ve eksikliklere meydan verilmemesi ve bu sebeplerle gereksiz zaman ve emek kaybı ile masrafa yol açılmaması, yargının süratli ve etkin bir şekilde işlevini yerine getirebilmesi için adli teşkilâtımızın bu konularda bilgilendirilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM
TEBLİGAT VE İSTİNABE

I- TEBLİGAT:

(1) Usule ait işlemler ve adli kararların tebliği cezai tebligatın konusunu oluşturmaktadır. Kendilerine ülkemizde veya ilgili yabancı devletlerde tebligat yapılacak Türk vatandaşı veya yabancı uyruklu şahıslar şüpheli, sanık, hükümlü, mağdur, müşteki, katılan, tanık ya da bilirkişi olabilir.

(2) Yurtdışı tebligatın hukuki dayanağı, 7201 sayılı Tebligat Kanunu ile Türkiye'nin taraf olduğu ikili anlaşma veya çok taraflı sözleşmelerin ilgili hükümleri ve sözleşme bulunmadığı takdirde, karşılıklılık (mütekabiliyet) prensibidir.

(3) Uluslararası sözleşmeler, yardımlaşma isteyen tarafın adli makamlarınca yapılmış olan tebligat taleplerinin, yardımlaşma istenen tarafın kendi mevzuatında öngörülen şekillere uygun olarak yerine getirileceğini öngörmektedir. Mevzuatımızda 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 25 ve 25/a maddeleri yabancı ülkelerdeki yabancı uyruklu şahıslara ve Türk vatandaşlarına yapılacak tebligat usulünü düzenlemektedir.

(4) Ceza tebligatı herhangi bir masraf alınmadan yerine getirildiğinden Maliye veznesine para yatırılması gerekmemektedir.

a) Yabancı Devlette Yabancı Uyruklu Şahsa Tebligat

1.Yabancı devlette yabancı uyruklu şahsa yapılacak tebligata ilişkin düzenlenecek Türkçe evrakın, öncelikle ilgili yabancı dile tercümesinin yaptırılması zorunludur.

2. Muhatabın bulunduğu ülkeye göre tebligat evrakının tercüme ettirileceği dil ya da diller **Ek (1)**'de yer almaktadır.

3. Ayrıca, tebligat evrakı, ilgilinin bulunduğu ülke yetkili makamına muhatap **Ek (2)**'de yer alan tebliğ talepnameşi ile her bir muhatap için ayrı ayrı düzenlenmek kaydıyla tebliğ edilecek adli belgeyi ve tebellüğ edecek yabancı uyruklu şahsın adı ve soyadı, uyrukluğu, orijinal yazılışıyla yabancı ülkedeki açık adresi, mevcutsa onaylı kimlik belgesi veya pasaport örneğini içermelidir.

b) Yabancı Devlette Türk Vatandaşına Tebligat

1. Tebliğ edilecek adli belge, tebellüğ edecek Türk vatandaşının adı ve soyadı, orijinal yazılışıyla ilgili yabancı ülkedeki açık adresi, onaylı nüfus kayıt örneği ile birlikte Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne muhatap bir üst yazıyla iletilmelidir.

2. Yabancı devletlerdeki Türk vatandaşlarına, Tebligat Kanununun 25/a maddesi uyarınca ilgili devletlerdeki diplomatik temsilciliklerimiz ve konsolosluklarımız vasıtasıyla tebligat yapılması halinde, tebliğ işlemi sırasında yabancı adli makamın müdahalesi olmayacağından tercümeye gerek bulunmamaktadır.

3. İlgili yabancı devletteki T.C. Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesi veya T.C. Başkonsolosluğu, tebliğ yapılacak vatandaşımıza 7201 sayılı Tebligat Kanununun 25/a maddesi kapsamında tebliğ işlemlerini, o devletin izin verdiği yöntemle gerçekleştirecektir. Tebliğ tarihinden itibaren (30) gün içinde Konsolosluga başvurulmadığı takdirde, tebligat (30) günün hitamında yapılmış sayılacaktır. Muhatap, Konsolosluga başvurduğu halde tebliğ evrakını almaktan kaçındığı takdirde, bu hususta düzenlenecek tutanak tarihinde tebliğ yapılmış sayılır.

4. Ancak, 25/a maddesi uyarınca tebligatın yapılamaması veya adli makamlarımızca doğrudan 25/1'inci maddesi uyarınca yabancı makamlar aracılığıyla tebligat yapılmasının talep edilmesi halinde, yukarıda (a/3) bölümünde belirtilen tebliğ talepnameşi ve tebliği istenen belgenin tercümesi ile birlikte gönderilmesi gerekmektedir.

c) Yabancı Devlette Türk Memurlarına ve Askerî Şahıslara Tebligat

1. 7201 sayılı Tebligat Kanununun 27'nci maddesinin 1'inci fıkrasında, yabancı bir devlette resmî bir görevle bulunan büyükelçi, başkonsolos, konsolos, siyasî memur, idari ve ticari ataşe gibi Türk memurlarına tebligatın, Dışişleri Bakanlığı vasıtasıyla yapılacağı; 2'nci fıkrasında da, yabancı devlette bulunan askerî şahıslara tebligatın bağlı buldukları Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri veya Jandarma Genel Komutanlıkları vasıtasıyla yapılacağı belirtilmiştir.

2. Yabancı devlette bulunan Türk memurlarına veya askerî şahıslara, mahkemeler ve diğer adli makamlarca tebligat, Türk vatandaşlarına yapılan tebligat usulüne göre yapılacaktır. Buna göre, Tebligat Tüzüğüne uygun olarak düzenlenecek tebliğ mazbatalı zarf içerisine tebliği istenen belgeler konularak, bir takım olarak ilgili makama iletmek üzere Bakanlığımıza gönderilecektir. Ayrıca yabancı dilde tercümesine gerek bulunmamaktadır.

d) Türkiye’de Bulunan Yabancı Devlet Diplomatik Temsilcilerine Tebligat

1. Türkiye’de yabancı bir devletin temsilcisi sıfatıyla görevli bulunan büyükelçiler, elçiler, maslahatgüzarlar, yabancı elçilik müsteşar ve kâtipleri, elçilik ataşeleri ile bu görevde bulunanların eşleri, yanlarında bulunan çocukları ve diğer aile fertlerinin konsolosluk ilişkileri çerçevesinde diplomatik ayrıcalık ve bağıışıklıktan yararlanmaları kabul edilmiştir. Bu kişilerle ilgili adli makamlarca çıkarılan her türlü tebligat evrakı, Tebligat Tüzüğü’nün 45’inci maddesinin 4’ncü fıkrası uyarınca, tebliği çıkaran adli makam tarafından diplomatik kanaldan Dışişleri Bakanlığı aracılığı ile ilgili yabancı devlet dış temsilciliğine bir Nota ekinde iletilmek üzere Bakanlığımıza gönderilecektir. Bir kimsenin, diplomatik ayrıcalığı olan yabancılardan sayılıp sayılmadığı hususunda tereddüt edilmesi halinde keyfiyetin Bakanlığımızdan sorulması uygun olacaktır.

II- İSTİNABE:

(1) Uluslararası istinabe, bir devletin yetkili bir adli makamının (istemde bulunulan devlet) diğer bir devletin (istemde bulunulan devlet) adli makamı adına yerine getirdiği işlemler bütünüdür.

(2) Cezai konularda istinabe;

a) Şüpheli ve sanıkların ifadelerinin alınması veya sorgularının yapılması,

b) Mağdur, müşteki, katılan, tanık ve bilirkişilerin dinlenilmesi,

c) Bilgi ve delil temini, banka kayıtları, muhasebe belgeleri, şirket dosyaları ve ticari belgeler de dâhil olmak üzere, ilgili belge ve kayıtların asıllarının veya tasdikli suretlerinin sağlanması,

d) Delil toplamak amacıyla kazançların, malvarlıklarının, araç-gerecin ya da diğer hususların belirlenmesi veya izlenmesi,

e) Delil amaçlı arama ve el koyma, eşya ve yer incelemesi,

f) El koyma ve müsadereye dair yabancı mahkeme kararlarının infazı,

Amaçları ile talep edilebilir.

(3) **Ek (3)**’te yer alan örnek dikkate alınarak hazırlanacak talepname aşağıdaki bilgileri ihtiva edecektir:

a) Talebi yapan makamın adı,

b) Talebin ilgili olduğu soruşturma veya kovuşturmanın konusu ve niteliği ile soruşturma veya kovuşturmayı yürüten adli makamın adı,

c) Maddî olguların özeti,

d) Uygulanması muhtemel kanun maddeleri,

e) İstenilen yardımlaşmanın tanımı, gerekçesi ve talep eden tarafın uygulanmasını arzu edebileceği herhangi bir özel usûlün ayrıntıları,

f) Mümkün olduğu ölçüde, ilgili kişinin kimliği, adresi ve uyrukluğu,

g) Delil, bilgi veya işlemlerin hangi amaçla talep edildiği.

(4) İstinabe evrakı aşağıdaki belgeleri ihtiva edecektir;

a) Talepname,

b) İddianame,

c) Gerekmesi halinde mahkeme kararı, Yargıtay ilamı, görevsizlik ve yetkisizlik kararları,

d) Uygulanması muhtemel kanun maddeleri,

e) İfade suretleri,

f) Gerekmesi halinde bilirkişi raporu,

g) Diğer belgeler,

h) Yukarıda sayılı evrakın tercümelemleri.

III- ADLİ MAKAMLARIMIZCA ADLİ YARDIMLAŞMA TALEPLERİNİN DÜZENLENMESİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR:

(1) Gerek Devletimizin gerekse Adli Makamlarımızın yurt dışındaki itibarı açısından evrak, yazışma kurallarına uygun, itinalı ve temiz bir şekilde düzenlenmelidir.

Bu çerçevede;

a) İstinabe evrakının yukarıda (II/4) bölümünde belirtilen sıraya göre dizi pusulasına bağlanarak zımba kullanılmaksızın, Türkçe asılların tamamı üstte, tercümelerin tamamı altta olacak şekilde telli dosyaya takılarak,

b) Tebligat Kanunu'nun 25'inci maddesi uyarınca yabancı kişilere yapılacak tebligat evrakı **Ek (2)**'de yer alan örneğe uygun olarak düzenlenecek talepname ile birlikte zımba kullanılmadan ve tebliğ mazbatasını düzenlenmeksizin dosyaya takılarak,

c) Tebligat Kanunu'nun 25/a maddesi uyarınca düzenlenen tebligat evrakının ise zımba kullanılmadan ve tebliğ mazbatasını kapatılmaksızın,

Üst yazı ekinde gönderilmesi gerekmektedir.

(2) Evrak ve tercümesi A4 (standart) ebatta beyaz kağıda yazılmalıdır. Saman veya pelür kağıda ya da arka tarafı daha önce kullanılmış kağıtlara yapılan yazışmalar iade edilecektir. Belirtilen ebatta olmayan, yırtık evrakın okunaklı bir şekilde fotokopisinin çekilip, usulüne uygun olarak onaylanmak suretiyle gönderilmesi gerekmektedir.

(3) Evrakta ilgili kişilerin yurtdışı adresleri mutlaka orijinal haliyle ve mevcutsa posta kodunu içerecek şekilde yazılmalıdır. Türkçe okunuşu ile yazılan yabancı adresteki muhatabın bulunması mümkün olamamakta ve istem yerine getirilmeden iade edilmektedir.

(4) Evrakın muhatabı yabancı uyruklu kişi ise, kişinin isim ve adresinin yazılı olduğu kimlik ve özellikle pasaport fotokopilerinin mutlaka evraka eklenmesi gerekmektedir. Rusya Federasyonu, Çin Halk Cumhuriyeti, İran İslâm Cumhuriyeti ve Suudi Arabistan gibi Latin alfabesi kullanmayan devletlerin uyrukları ile ilgili istemlerde bu esasa uyulmaması halinde istemin yerine getirilmesi mümkün olamamaktadır.

(5) Evraka eklenmesi gereken karar, iddianame, tutanak vb. belgelerin soruşturma dosyalarından zımba delikleri yırtılmadan çıkarılmasına özen gösterilmelidir.

(6) Talimatlar ve taleplerde, ilgili kanun ve uluslararası sözleşme isimleri tam olarak yazılmalıdır. Örneğin, kanun numaralarını belirtmek ya da CİKAYAS gibi sözleşme ismini kısaltarak yazmak yeterli olmamaktadır.

(7) Talimatlar ve talepler, bunu düzenleyen unvanı, sicil numarası, isim ve soyadını içermeli, imzalanmalı ve okunaklı olarak mühürlenmelidir.

(8) Yurt dışına gönderilecek evrak asılları, suretleri ve tercümelerinin her sayfası mutlaka okunaklı şekilde resmî mühürle onaylanıp, onaylayanın isim, soyadı, unvanı yazılarak imzalanmak suretiyle gönderilmelidir.

(9) Talimatlarda, talebin yerine getirilmesi için kesin tarih belirtilmemelidir. Zira, evrak istemi yerine getirecek yabancı adli makama ulaştığında, saptanan tarihler çoğu zaman geçmiş olduğundan, istemin yerine getirilmesine gerek kalmadığı düşüncesiyle yerine getirilmeden iade edilmektedir.

(10) Tercüme işlemleri, hukuk lisanına vâkıf ve ehil tercümanlara yaptırılmalı ve ayrıca çevirinin aslına uygun olduğunu belirten ibarenin tercüme edilen dilde evraka şerh verilmesi veya damgalanması sağlanmalıdır. Ehil olmayan tercümanlara yaptırılan çeviriler taleplerimizin sonuçsuz kalmasına neden olmaktadır. İstinabe evrakının tercüme edileceği dil veya diller **Ek (1)**'de yer almaktadır.

(11) İstemi yerine getirecek olan yabancı adli makamı ilgilendirmeyen ve istemin yerine getirilmesi ile tercümana teslim ilişkili tutanak, sarf kararı ve tercüme için yapılan yazışmalar, ara kararları gibi ilgisi bulunmayan evrak Bakanlığımıza gönderilmemelidir.

(12) Uyuşturucu ve uyarıcı madde suçlarıyla ilgili olarak yurtdışına gönderilecek talimat ve eklerinin Türkçe nüshalarının ikişer adet olarak gönderilmesi gerekmektedir.

(13) Yabancı devletlerdeki diplomat ve konsoloslarımızın buldukları ülkelerin adli makamı huzurunda şüpheli veya sanık sıfatıyla ifade vermelerinin, görevlerinin niteliği bakımından sakınca doğurabileceği Dışişleri Bakanlığımızca bildirildiğinden, bu gibi hallerde söz konusu meslek mensuplarının yurda geliş tarihleri anılan Bakanlık aracılığıyla öğrenilip, geldiklerinde ilgili adli makamımıza başvurmaları kendilerine duyurulmak suretiyle sorgularının yapılmasının ve savunmalarının alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

(14) 15 Kasım 1965 tarihli Hukuki ve Ticari Konularda Adli ve Gayri Adli Belgelerin Yabancı Memleketlerde Tebliğine Dair Lahey Sözleşmesi'ne göre hazırlanmış bulunan 184 numaralı formun cezai konularda kullanılmaması gerekmektedir.

(15) Bakanlığımızda tercüme bürosu bulunmadığından, yabancı devletlere gönderilecek olan veya yabancı adli makamlardan alınan evrakın tercümesi için Bakanlığımıza başvurulmamalıdır.

(16) Resmî yazışma kurallarına aykırı şekilde, derkenar not ekinde Bakanlığımıza evrak iletilmemelidir.

(17) Adli yardımlaşma taleplerine ilişkin bazı devletlerle ilgili özel uygulamalar [Ek \(4\)](#)'te yer almaktadır.

IV- YABANCI DEVLETLERİN İSTİNABE TALEPLERİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR:

(1) İstinabe talepleri, talepte bulunulan devlet mevzuatına göre yerine getirilir. Dolayısıyla, yabancı adli makamın istinabe talebi Türk mevzuatı hükümlerine göre yerine getirilecektir. Adli yardımlaşma taleplerinde, talebin yerine getirilmesinde özel bir usul uygulanması istenmekteyse, bu usul ancak Türk mevzuatı ile bağdaştığı oranda uygulanmalıdır. Eğer uygulanması istenilen usul tamamen veya kısmen hukuk sistemimizle bağdaşmıyorsa, talep yerine getirilmeden önce en kısa zamanda bu durum talepte bulunan yabancı adli makamlara iletilmek üzere Bakanlığımıza bildirilmelidir. Aksi halde onlar için hukuken geçerli sayılmayacak bir işlemin yapılması, gereksiz emek ve zaman kaybına neden olmaktadır.

(2) Sözleşmelerde belirtilen taleplerin ret halleri mevcut olduğunda, bu taleplerin yerine getirilmemesi gerekmektedir. Yine, Sözleşmeye koydukları çekinceler ve yaptıkları beyanlarla sözleşmenin uygulama alanını daraltan Taraf Devletlere karşı olarak da, aynı sınırlamalar çerçevesinde adli yardımlaşmada bulunulması gerekmektedir. Zira, uluslararası hukuka göre egemen Devletler, birbirlerine karşı eşit düzeyde ve karşılıklı olarak yükümlülük altına girerler. Bu husus öncelikle Bakanlığımızca değerlendirilmektedir.

(3) Adli yardımlaşma taleplerinde açıkça belirtmek kaydıyla, adli yardımlaşma talebinde bulunan merciler veya şüpheli, sanık, mağdur ve müşteki gibi ilgili kişiler istinabe işleminin yerine getirilmesi sırasında hazır bulunmalarına izin verilmesini talep edebilirler. Talepte bulunulan adli mercilerin de bu izni vermeleri halinde, hazır bulunmaya imkân verecek şekilde belirleyecekleri istinabe işleminin tarihini talepte bulunan makama bildirmeleri gerekir. Burada güdülen amaç, özellikle örgütlü ve ekonomik suçlara ilişkin karmaşık soruşturmalarda, soruşturma dosyasındaki bilgilerin tümünün, olayın aydınlatılmasını sağlayacak tüm soruların adli yardımlaşma taleplerine gerektiği şekilde aktarılması her zaman mümkün bulunmadığından, hazır bulunmasına izin verilen yabancı adli makam temsilcilerine, istinabe işlemini yerine getiren (talepte bulunulan) adli makam aracılığıyla ek sorular yöneltilmesine imkân sağlamaktır. Ayrıca, hazır bulunan yabancı görevli bizzat kendisi delillerin güvenilirliği ve inandırıcılığı konusunda kanaat sahibi olabilecektir. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin R(80) 8 sayılı Tavsiye Kararında, yabancı adli makamların

hazır bulunmaya izin verilmesi taleplerinin mümkün olduğunca olumlu karşılanması önerilmekle birlikte, Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Avrupa Sözleşmesinde böyle bir talebin kabulü için zorunluluk getirilmemiştir.

(4) Hazır bulunma talebini de içeren bir istinabe talebi alındığında, aşağıdaki hususlar göz önünde tutulmalıdır:

a) Yabancı görevli ve kişilerin, istinabe işlemi sırasında hazır bulunmalarına izin verilmesi olanağından yararlanarak, kendileri tarafından doğrudan bilgi ve belge sağlamaları mümkün olmayıp, tüm işlemlerin yetkili makam ve görevlilerimizce yerine getirilmesi,

b) İstinabe işlemi sırasında Devletin ve Adli Makamlarımızın itibarının gözetilmesi,

c) İstinabe evrakının ve yapılan işlemlere ilişkin tüm belgelerin bir örneğinin işlem sonunda Bakanlığımıza gönderilmesi.

(5) Bu itibarla, yukarıda yazılı hususlar dikkate alınmak suretiyle aşağıda belirtilen prosedürün uygulanması yerinde olacaktır:

a) İfadelerine başvurulması istenilen kişi/kişilerin öncelikle gösterilen adreste olup olmadığının tespiti, söz konusu adreste bulunmaları halinde ve istinabe işlemi sırasında hazır bulunma istemine izin veriliyorsa, yabancı ülkeden geleceklere duyuru yapıp bunların işlem sırasında hazır bulunmalarına olanak sağlayacak şekilde işlemin ifa edileceği tarihin (istemde tarih konusunda bir öneri mevcut ise, bu husus da göz önünde bulundurularak) ve yerin açık adresinin bildirilmesi,

b) Adli yardımlaşma istemi farklı yerlerdeki adli makamlarımızı ilgilendiriyorsa, bu takdirde ilgili adli makamlarımızın birbirleriyle temasa geçmek suretiyle, istinabe işlemleri için birbirine yakın ve makul tarih tayin etmeleri,

c) Konuya ilişkin olarak daha ayrıntılı bilgiye ihtiyaç duyulduğunda, telefon veya faksla Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü (İstinabe Bürosu telefon no. 312/414 78 08, Faks no: 312/425 02 90) ile irtibata geçilmesi.

(6) Türkiye, Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Avrupa Sözleşmesi'ni (CİKAYAS) imzalarken arama ve eşyanın zaptını kapsayan talepleri, Sözleşmenin 5'inci maddesinin 1'inci fıkrasının a, b, c bentlerinde yazılı aşağıdaki şartlara bağlamış olup yetkili adli makamımız tarafından adli yardımlaşma talebinin düzenlenmesinde ve yurt dışından gelen adli yardımlaşma taleplerinin yerine getirilmesinde;

a) İstinabeyi gerektiren suçun hem yardımlaşma isteyen hem de yardımlaşma istenen tarafın kanunlarına göre cezalandırılabilir bir suç olması,

b) İstinabeyi gerektiren suçun, yardımlaşma istenen taraf ülkesinde, suçlunun geri verilmesine elverişli bir suç olması,

c) İstinabenin yerine getirilmesinin, yardımlaşma istenen tarafın kanunu ile bağdaşması,

Hususları dikkate alınmalıdır.

V- BAZI SUÇLARLA İLGİLİ ÖZEL UYGULAMA:

(1) 2863 sayılı **Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu**'nun 32 ve 68'inci maddeleri ihlâl edilerek, yurt içinde korunması gerekli ve Devlet malı niteliğindeki tarihî ve arkeolojik değeri haiz eserler, kazanç amacıyla, genelde Avrupa ülkelerine kaçırılmaktadır. Bu tür eserlerin, açılacak soruşturma çerçevesinde Ülkemize iadelerinin temini için, "Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Avrupa Sözleşmesi" (CİKAYAS), ilgili ikili anlaşma ya da mütekabiliyet prensibi yanı sıra Birleşmiş Milletler UNESCO nezdinde akdedilmiş bulunan ve 25/12/1979 tarih ve 2256 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ve 26/01/1981 tarih ve 17232 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kültür Varlıklarının Kanunsuz İthal, İhraç ve Mülkiyet Transferinin Önlenmesi ve Yasaklanması İçin Alınacak

Tedbirlerle İlgili Sözleşme” hükümlerine istinaden, düzenlenecek istinabe evrakının ilgili yabancı dile tercümesi ile birlikte Bakanlığımıza iletilmesi önem arz etmektedir.

(2) Diğer taraftan;

a) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçları (TCK m. 188) ile **uyuşturucudan kaynaklanan malvarlığı değerlerinin aklanması suçlarına** ilişkin (TCK m. 282) adli yardımlaşma taleplerinde CİKAYAS ya da ikili anlaşmaların yanı sıra taraf ise 1988 tarihli “Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelere Karşı BM Sözleşmesi”ne,

b) Suç işlemek amacıyla örgüt kurma (TCK m. 220) suçuna ve diğer **örgütlü suçlara** ilişkin adli yardımlaşma taleplerinde CİKAYAS ya da ikili anlaşmaların yanı sıra taraf ise, “Birleşmiş Milletler Sınırışan Örgütlü Suçlarla Mücadele Sözleşmesi”ne,

c) Malvarlığı değerlerinin aklanması suçuna ilişkin (TCK m. 282) adli yardımlaşma taleplerinde CİKAYAS ya da ikili anlaşmaların yanı sıra taraf ise, “Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Sözleşme”ye,

d) Terör suçlarında Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi’nin terörizme karşı mücadelede adli makamlar arasında uluslararası işbirliğinin önemini vurgulayan 1373 (2001) sayılı kararına ve talepte bulunulan devlet taraf ise, “Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesi” ve “Tedhişçiliğin Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesi”ne,

e) Rüşvet, yabancı kamu görevlilerine rüşvet (TCK m. 252) ve **diğer yolsuzluğa ilişkin suçlarda** CİKAYAS ya da ikili anlaşmaların yanı sıra taraf ise, “Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Ceza Hukuku Sözleşmesi”ne (Madde 26), Yolsuzluğa Karşı BM Sözleşmesi ve “OECD Uluslararası Ticari İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Verilen Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesi”ne,

Değinilmelidir.

(3) Yukarıda bahsedilen sözleşmelere taraf olan devletlerin listesi [Ek \(5\)](#) ve [Ek \(6\)](#)’da yer almaktadır.

(4) “Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Avrupa Sözleşmesi”nin 1’inci maddesinin 2’nci fıkrası ve ikili adli yardımlaşma anlaşmaları askeri nitelikli suçları kapsamadığından, yargılama yetkisi sivil mahkemelerde bulunan askeri nitelikli suçlarla ilgili adli yardımlaşma talepleri yerine getirilmemektedir.

VI- EL KOYMA VE MÜSADERE KARARLARININ İNFAZI VE VARLIKLARIN GERİ ALNIMASINA İLİŞKİN KARŞILIKLI ADLİ YARDIMLAŞMA:

(1) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçları (TCK m. 188), malvarlığı değerlerinin aklanması suçu (TCK m. 282), örgütlü suçlar ve yolsuzluk suçlarına ilişkin soruşturma ve davalarda yurtdışında bulunan malvarlığı değerleri hakkında verilen el koyma ve müsadereye ilişkin kararlar,

“1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelere Karşı BM Sözleşmesi”,

“BM Sınırışan Örgütlü Suçlarla Mücadele Sözleşmesi”

“Sınırışan Örgütlü Suçlara Karşı BM Sözleşmesine Ek İnsan Ticaretinin Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine ve Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol”,

“Sınırışan Örgütlü Suçlara Karşı BM Sözleşmesine Ek Kara Deniz ve Hava Yolu ile Göçmen Kaçakçılığına İlişkin Protokol”,

“BM Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Sözleşmesi”,

“BM Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi”,

“Suçtan Kaynaklanan Gelirlerin Aklanması, Araştırılması, Ele Geçirilmesi ve El Konulmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi”,

“Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Ceza Hukuku Sözleşmesi”,

“Ceza Yargılarının Milletlerarası Değeri Konusunda Avrupa Sözleşmesi”

“OECD Uluslararası Ticari İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Verilen Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesi”,

Çerçevesinde taraf devletlerde infaz ettirilebilir.

(2) Yolsuzluk suçlarından elde edilip, yurt dışına çıkarılmış varlıkların geri alınması istenildiği takdirde, bu alanda yegane sözleşme olan Yolsuzluğa Karşı BM Sözleşmesi'nin V. Bölüm 51 ilâ 59. maddeleri hükümleri çerçevesinde talepte bulunulmalıdır.

(3) Yabancı adli makamların benzer talepleri de aynı sözleşmeler çerçevesinde Ülkemizde yerine getirilir.

(4) Bu itibarla, yurt dışı bağlantılı ekonomik, malî ve örgütlü suçlarda şüpheli ve sanıkların yurtdışındaki malvarlıklarının araştırılması, tespit edilerek el konulması ve müsaderesinin sağlanması için düzenlenecek istinabe talebinin, CİKAYAS ya da ilgili ikili anlaşmanın yanı sıra, konusuna göre yukarıda değinilen sözleşme adı belirtilmek ve hükümleri de dikkate alınmak suretiyle hazırlanması ve evrakın iki nüsha halinde Bakanlığımıza iletilmesi gerekmektedir.

VII- TEBLİGAT VE İSTİNABEYE İLİŞKİN TARAF OLDUĞUMUZ SÖZLEŞMELER:

(1) Tebligat ve istinabe alanında taraf olduğumuz çok taraflı sözleşmeler ve bu sözleşmelere taraf devletler [Ek \(5\)](#)'te yer almaktadır.

(2) Tebligat ve istinabe alanında taraf olduğumuz ikili anlaşmalar [Ek \(7\)](#)'de yer almaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM SUÇLULARIN GERİ VERİLMESİ

(1) Geri verme (iade), bir devletin (talep edilen devlet) ülkesinde bulunan bir bireyi, yargılanması (hüküm amaçlı geri verme) ya da cezasının infazı (infaz amaçlı geri verme) için diğer bir devlete (talep eden devlet) teslim etmesine imkân veren hukuki bir işlemdir.

(2) İç mevzuatımızda geri vermeye ilişkin kaynakları, 1982 Anayasasının 38'inci maddesinin son fıkrası, değişik devletlerle yapılmış ikili anlaşmalar, “Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi” (SİDAS), bu Sözleşmeye Ek 2'inci Protokol ve uyuşturucu maddeler, kara para aklama, sınıraşan örgütlü suçlar, yolsuzluk ve terörizmle mücadele bağlamında uluslararası kuruluşlar bünyesinde hazırlanan çok taraflı bazı sözleşmelerdeki geri vermeye dair hükümler ve geri vermeyi düzenleyen TCK'nun 18'inci maddesi oluşturmaktadır. Görüldüğü üzere, geri verme kurumunu iç hukuk ve milletlerarası hukuk normları birlikte düzenlemektedir.

(3) Anayasamızın 38'inci maddesi, Uluslararası Ceza Divanı'na taraf olmanın gerektirdiği yükümlülükler hariç olmak üzere, vatandaşın suç sebebiyle geri verilemeyeceği hükmünü getirirken, TCK'nun 18'inci maddesi hangi suçların geri vermeye konu teşkil etmeyeceğine, yetkili ve görevli mahkemenin hangisi olduğuna, geçici tutuklamaya, geri vermede özellik kuralına ve geri vermeye nihaî olarak karar verecek makama ilişkin hükümler içermektedir.

I- ÜLKEMİZİN TALEP EDEN DEVLET OLMASI:

(1) İlgili sözleşme hükümlerinin incelenmesinden sonra, **Ek (8)** ve **Ek (9)**'da yer alan örnekler dikkate alınarak yabancı Devlet yetkili adli makamına hitaben, soruşturma ve infaz aşamasında ilgili Cumhuriyet başsavcılığı, kovuşturma aşamasında ise mahkemesince düzenlenecek iade taleplerinde:

a) Fiilin işlendiği yer ve zaman, müsnet fiilin nasıl ve hangi vasıtalar kullanılarak işlendiği, fiilin ihlâl ettiği kanun hükmü veya hükümleri de belirtilmek suretiyle hukuki tavsifi içine alacak şekilde iadeye esas suçun ayrıntılı izahı,

b) Talepname tarihine kadar gerçekleştirilen adli işlemlerin neler olduğu,

c) Durma ve kesilme sebepleri de dikkate alınarak, dava veya ceza zamanaşımının sona ereceği tarih (TCK'nun 66, 67, 68, 71 ve 72'nci maddeleri),

d) İadesi talep edilenin, nüfusa kayıtlı olduğu yer de dâhil, açık kimlik bilgileri ve eşkâli,

e) Bulunduğu veya ikamet ettiği yabancı ülkedeki açık adresi,

f) Tutuklama kararını veren mahkeme, tutuklama kararının ve müzekkeresinin tarih ve sayısı (5271 sayılı CMK'nun 248/5, 100 ve 101'inci maddeleri),

g) Hükümlü iadesi talep ediliyorsa, şartla ve bihakkın tahliye tarihlerini içeren ve infazı gereken ceza miktarını gösteren müddetname ile yakalama müzekkeresini çıkartan adli makamın adı ve yakalama müzekkeresinin tarih ve sayısı,

h) İade talebine esas sözleşmenin tam ismi,

Yer almalıdır.

(2) İadesi talep edilenin sanık veya hükümlü olması dikkate alınmak suretiyle bu talepten:

a) İddianame veya mahkûmiyet kararı,

b) Müddetname,

c) Yakalama müzekkeresi veya tutuklama kararı,

d) Suça uygulanan veya uygulanacak kanun madde metinleri (dava veya ceza zamanaşımı ile ilgili olanlar dâhil),

e) Kimliği ve uyrukluğu teşhiste yardımcı olacak nüfus kaydı, pasaport ve kırmızı bülten,

f) Mevcutsa parmak izi formu ve fotoğraflı eşkâl tanımlama tutanağının onaylı örnekleri ile fotoğraflar,

Eklenerak üç takım olarak düzenlenecek iade evrakının Bakanlığımıza iletilmesi gerekmektedir.

(3) İade talepten ve eklerinin yabancı dile tercüme ettirileceği göz önüne alınarak, tercümenin açık ve anlaşılır olması için iade evrakında uzun cümle ve paragraflardan kaçınılmalı, mümkün olduğu kadar sade ve öz ifadelerle yer verilmelidir.

(4) İade evrakı bilahare hukuk diline vâkıf bir tercüman vasıtasıyla iade istenilen devletin talep ettiği dil veya dillerden birine tercüme ettirilmelidir.

(5) İade evrakının tercüme edileceği dil veya diller **Ek (10)**'da yer almaktadır. Tercüme, mahallinde yaptırılabilir gibi, Bakanlığımızca da yaptırılabilir.

II- ÜLKEMİZİN TALEP EDİLEN DEVLET OLMASI:

(1) Yabancı Devlet yetkili adli makamınca ilgili ikili anlaşma veya çok taraflı sözleşme kapsamında düzenlenen ve söz konusu sözleşmede öngörülen yoldan merkezî makam olarak Bakanlığımıza iletilen iade talepten ve eki evrak, Bakanlığımızda

sözleşmeye uygunluk denetimi yapıldıktan sonra, Türk Ceza Kanunu'nun 18'inci maddesi 4'üncü fıkrasına göre kanunî gereğinin takdiri yönünden geri verilmesi talep edilen kişinin bulunduğu yer Cumhuriyet başsavcılığına iletilmektedir.

(2) İlgili Sözleşmeye uygunluk denetimi sırasında saptanan eksiklikler, ek bilgi talebi şeklinde iade talep eden yabancı Devletten istenilebilir. Sağlanan ek bilgi ve belgeler ivedi olarak mahalline iletilir.

(3) İade evrakının alınmasından önceki aşamada geçici tutuklama;

a) Geri verme amacıyla geçici tutuklama, uluslararası düzeyde aranan kişinin yakalanmasından iade işleminin sonuçlanmasına kadar tutuklu bulundurulduğu süreci içeren bir tedbirdir. Geri verme amacıyla tutuklamada birinci aşama; iade amacıyla yakalamadan, iade evrakının, iade talebinde bulunulan ülkenin yetkili makamına ulaştırılmasına kadar olan safhadır. Kendisinden iade talep edilen tarafın yetkili makamları bu talep hakkında kendi mevzuatına göre karar verecektir. Burada amaç, iade konusunda sağlıklı bir inceleme ve değerlendirme yapılabilmesi için iade evrakı alınıncaya kadar, aranan kişinin kaçmasının önlenmesidir.

b) Geçici tutuklama süreleri ikili anlaşmalarda ve "Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi"nin (SİDAS) 16'ncı maddesinin 4 ve 5'inci fıkralarında düzenlenmiştir. SİDAS'a göre tutuklamayı takip eden 18 günlük süre zarfında talep edilen tarafa iade evrakı gönderilmezse, iadesi talep edilen şahıs serbest bırakılabilecek, 40 günün sonunda ise, kesin olarak serbest bırakılacaktır. Ancak istisnaen şahsın kaçmasına engel olacak önlemlerin alınması şartıyla, geçici salıverme her zaman mümkündür. İade talebinin ulaşmaması nedeniyle serbest bırakılan kişi, iade talebinin sonradan gelmesi halinde yeniden tutuklanabilir.

c) İade evrakının alınmasından önceki aşamada, konuya ilişkin Sözleşmenin ilgili hükmü incelenmeli, eğer bu aşamada zorunlu olarak geçici tutuklama öngörülmüşse, derhal görevli mahkemeden sözleşmede öngörülen süre kadar tutuklama kararı verilmesi için talepte bulunulmalı ve işlem sonucu Bakanlığımıza bildirilmelidir. Eğer, kişinin iadesini isteyen Devlet, mahkeme kararındaki tutuklama süresi içinde, iade evrakının çok kapsamlı olması, tercüme işleminin zaman alması gibi makul nedenlerle, iade evrakını bu süre zarfında iletemeyeceğini bildirip, önleyici tutuklama süresinin uzatılması talebinde bulunursa ve bu talep yapılan ön incelemede Bakanlıkça uygun görülürse, Sözleşmede de bu sürenin uzatılmasının açıkça öngörülmesi halinde, önleyici geçici tutuklama süresi, ilk tutuklama süresindeki işlemler tekrarlanarak uzatılabilir. Ancak ilgili Sözleşmede öngörülmemişse, önleyici tutuklama süresi uzatılamaz. Bu durumda, ilk aşamada verilen kararda tespit edilen süre sonunda iade evrakı alınmamışsa, kişi serbest bırakılmalıdır.

d) Eğer ilgili Sözleşmede geçici tutuklama zorunlu olarak öngörülmemişse, bu takdirde, aranan kişinin kaçmasını önleyici tedbirler alınarak iade işlemleri CMK'nda öngörülen tutuklama dışındaki koruma önlemleri ile sürdürülebilir. Burada dikkat edilmesi gereken husus şahsın kaçmasını önleyici tedbirlerin etkinliğidir.

e) İlgili Cumhuriyet başsavcılıklarınca iade amacıyla geçici tutuklama işlemlerinde evrak sürekli izlemeye alınmalı ve tutuklama süresinin bitmesine 1 gün kala iade evrakının ulaştığına dair herhangi bir bilgi alınmamışsa, Bakanlığımızdan tutukluluğun devam ettirilip ettirilmeyeceği konusunda derhal bilgi istenmelidir. Eğer bu süre hafta sonu veya diğer tatil günlerine rastlıyorsa, bu işlem tatilin başlangıcından 1 gün önce yapılmalıdır.

f) Bir yabancı Devletin adli makamlarınca arandığından bahisle, kolluk tarafından yetkili Cumhuriyet başsavcılığına sevk edilen yabancı uyruklu kişinin iadesinin talep edilmediği derhal Bakanlığımızdan sorulmalıdır. İadesinin istenildiği bildirilen yabancı uyruklu kişi Cumhuriyet başsavcılığınca geçici tutuklama talebiyle yetkili Mahkemeye sevk edilmelidir.

g) Geçici tutuklama kararında yakalananın tutuklu kalacağı süre muhakkak belirtilmelidir.

h) Geri verme amacıyla tutuklanması talep edilen şahıs tutuklandığı takdirde, ilgili sözleşme hükmüne göre talep eden Devlet yetkili makamına bildirilmek üzere, tutuklanma tarihinin ve ilgili Sözleşmeye göre geçici tutuklama süresinin en seri şekilde Bakanlığımıza iletilmesi gerekmektedir.

(4) İade evrakının alınmasından sonraki aşama;

a) Geri verme sürecinde ikinci aşama ise, iade evrakı alındıktan, yani iade evrakı, iade talebinde bulunan Devlet tarafından, kendisinden iade talebinde bulunulan Devletin yetkili makamlarına iletilmesinden sonraki aşamadır. Bu aşamanın başında, talep bütün unsurlarıyla incelenmekte ve konuya ilişkin uluslararası sözleşme hükümleri ve talepte bulunulan Devletin mevzuatı çerçevesinde, iade talebinin yerine getirilebileceği kanaatine varıldığı takdirde, keyfiyet yetkili makamların takdirine sunulmaktadır.

İade evrakının alınmasından sonraki aşamada, iade evrakı ilgili Sözleşmede öngörülen şekli şartlara ve esaslara uygunsa, kural olarak, iade amacıyla geçici tutuklama, iade işlemleri sonuçlanıncaya kadar devam etmelidir.

b) İade işlemleri sonuçlanıncaya kadar geri verilmesi talep edilen kişinin tutukluluk durumu CMK'nun 108'inci maddesi gereğince gözden geçirilerek Bakanlığımıza düzenli olarak bilgi verilmelidir.

III- GERİ VERME TALEPLERİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN BAZI HUSUSLAR:

(1) Terör suçları: Bu suçların faillerinin iadeleri talep edilirken, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin terörizme karşı mücadelede adli makamlar arasında uluslararası işbirliğinin önemini vurgulayan üye devletleri bağlayıcı 1373 (2001) sayılı kararına, taraf ise, "Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesine", "Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi"ne (SIDAS) göre yapılan taleplerde ise "Tedhişçiliğin Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesi"ne de değinilmesi ve iade talebimizin siyasi suç gerekçesiyle reddedilmemesini teminen, ilgili Sözleşmeler kapsamında, iade taleplerinde talebin haklılığını gösteren somut maddi eylemler ve hukuki esasların tatmin edici biçimde ayrıntılı olarak açıklanması büyük önem taşımaktadır.

(2) İnsan hakları: İadeye konu şahsın iade sürecindeki talepleri kapsamında, suçluların iadesi konusunun; insan hakları yönünden "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi", mültecilik statüsü yönünden de 1951 tarihli "Mültecilerin Hukuki Statüsüne Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesi"yle ilgili olduğu hususunun göz önünde tutulması gerekmektedir.

(3) Pasaport ve kişisel eşyaların teslimi: Yabancı uyruklu sanık veya hükümlünün talep eden Devlete iadesi Bakanlar Kurulu'nca uygun görüldüğü takdirde, iade amacıyla geçici tutukluluk süresini gösteren belge ve pasaport ile kişisel eşyalarının, fiilen teslimi sırasında şahsı teslim alan yabancı Devlet görevlilerine teslim edilmesi zorunludur.

(4) Özellik kuralı: Geri verme hâlinde, kişi ancak geri verme kararına dayanak teşkil eden suçlardan dolayı yargılanabilir veya mahkûm olduğu ceza infaz edilebilir (TCK m. 18/8). Bu ilke "özellik" veya "hususîlik" kuralı olarak adlandırılır. Ancak, geri verme kapsamında bulunmayan suç için yargılama yapılmasına veya verilmiş olan cezanın infazına suçluyu geri veren devletin muvafakat vermesi halinde bu kural etkisini kaybeder. Böyle bir durumda ilgili adli makamın muvafakat talebinde bulunması gereklidir. Özellik kuralının kişiye sağladığı koruma, süre ile sınırlıdır. Dolayısıyla geri verilen kişinin, serbest bırakılmasından sonra sözleşmelerde belirlenen bir süre içinde kendi iradesi dışında bir engelleme olmaması kaydıyla, onu teslim almış devlet ülkesini terk etmemesi veya terk ettikten sonra geri dönmesi halinde bu kural işlemeyecektir.

(5) Amerika Birleşik Devletleri'nden (A.B.D.) yapılacak iade talepleri: Anglo-Sakson hukuk sistemini benimsemiş olan Amerika Birleşik Devletlerinde ceza yargılaması Ülkemizin de genel olarak etkilendiği Kara Avrupası sisteminden farklılık göstermektedir. Amerika Birleşik Devletlerinden vaki iade taleplerimiz, Adalet Bakanlıklarınca avukatlar vasıtasıyla görevli mahkemeye iletilmekte, bu esnada iadesini istediğimiz şahısların avukatları da duruşmaya katılmaktadırlar. Bu süreç içerisinde iade evrakının Ülkemiz ile A.B.D. arasındaki Anlaşmada öngörüldüğü şekilde hazırlanması son derecede önem arz etmekte, aksi halde taleplerimiz kabul edilemez bulunabilmektedir. Bu nedenle, Amerika Birleşik Devletlerine yönelik iade talepleri düzenlenirken aşağıda belirtilen ve ana hatlarıyla açıklanan hususlara uyulması gerekmektedir:

a) İade taleplerinin hangi hususları içereceği, “Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında Suçluların Geri Verilmesi ve Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşması”nın “istemlerin içeriği” başlıklı 7’nci maddesinde iade istemine konu olan şahsın sanık, hükümlü, hükümlü veya gıyapta hükümlü olmalarına göre dört ana bent altında düzenlenmiş bulunmaktadır. İade evrakı düzenlenirken iadesi istenilen şahsın statüsünün bu dört halden hangisine girdiği öncelikle ve mutlaka dikkate alınmalı ve iade evrakı buna göre düzenlenmelidir.

b) Amerika Birleşik Devletleri yetkili adli makamları, Ülkemizde işlenen suçla ilgili delillerin yanı sıra hukuk sistemimiz hakkında da bilgi sahibi olmadıklarından, olay ve delillerinin mümkün olduğunca ayrıntılı bir şekilde tarif edilmesi gerekmektedir. İkili Sözleşme ve iç mevzuatları açısından A.B.D. hâkimlerinin delillerin takdir ve değerlendirmesini yapma yetkileri bulunmaktadır. Bu itibarla, iadeye konu fiilin anılan ülkede işlenmesi halinde de bu ülke kanunlarına göre cezalandırılabilir suç olduğu sonucunu verecek şekilde, suçun ayrıntılı olarak ne suretle işlendiği mutlaka belirtilmelidir.

c) İade evrakına mümkünse iadesi istenilen şahsın fotoğrafı, parmak izleri ve fiziksel tarifinin eklenmesi ve ayrıca yeminli tanık veya tanıklar tarafından tutanakla şahsın teşhisi gerekmektedir. A.B.D. yetkili makamları “affidavit statement” olarak isimlendirdikleri bu tür teşhis belgelerine büyük önem vermektedirler.

d) Suçun tavsifi yapılırken sadece tanımlamak yerine, iadesi istenilen kişi ile suç yeri ve deliller arasındaki nedensellik bağının açıkça belirtilmesi gerekmektedir.

e) Tüm delillerin ayrıntılı olarak açıklanması gerekmektedir. Sadece görgü tanıklarının ifadeleri yeterli olmayıp, örneğin bir cinayette kullanılan silâh üzerindeki parmak izlerinin iadesi istenilen şahsa ait olduğu vs. gibi hususlar da belirtilmelidir.

f) İadesi istenilen şahsa isnat olunan suçun zamanaşımı süresi ve bu müddeti kesen sebepler de ayrıntılı şekilde açıklanmalıdır.

g) Tanık ifadelerine atıf yapılırken ifadelerin hangi makam huzurunda ve yeminli olarak verilip verilmediği belirtilmelidir.

h) A.B.D. mevzuatına göre, konuşma kayıtları çoğu zaman önemli delil teşkil ettiğinden telefon konuşmalarının yeri ve zamanı da mümkün olduğu ölçüde zikredilmelidir.

ı) Bütün bu hususların yanı sıra, iade evrakı beş takım halinde düzenlenmeli, bir takım hazırlayan adli makamda muhafaza edilmeli, dört takım okunaklı mühür ile onaylanarak Bakanlığımıza gönderilmelidir.

i) İade evrakının bilgisayar ve elektronik daktilo ile hazırlanmasına ve yazım hatası olmamasına özen gösterilmelidir.

(6) Birleşik Krallık'tan (İngiltere) yapılacak iade talepleri: Anglo-Sakson hukuk sistemini benimsemiş olan Birleşik Krallık'a yönelik iade evrakı düzenlenirken aşağıda belirtilen hususlara uyulması gerekmektedir:

a) İade taleplerinde, iadesi istenilen şahsın hükümlü mü sanık mı olduğu açıkça belirtilmelidir.

b) İade talebine konu suçun ne şekilde işlendiğinin, yani maddî olayların nelerden ibaret olduğunun ve sanığın eyleminin iade taleplerinde açık bir şekilde ve tarihsel sıraya göre anlatılması gerekmektedir.

c) Birleşik Krallık yasalarına göre, bir suçun varlığına ve bunun suçlanan kişi tarafından işlenmiş olduğuna inandıracak makul veya muhtemel bir neden, tutuklama veya dava duruşmasına sevk için standart bir koşuldur. Bu nedenle taleplerde suça ilişkin olaylar ve kaynağının mümkün olduğu ölçüde açık ve ayrıntılı olarak tanımlanması gerekmektedir. Olayların en iyi bildirim, isnat unsurlarını oluşturan hususların tarih sırasını izler ve sanığın eylemlerini tanımlar bir biçimde yazılmasıyla mümkündür. İade talebine konu birden fazla suç ve soruşturma olması halinde bu bildirim her bir suç ve soruşturma yönünden ayrı ayrı yapılması gerekmektedir. Ancak, gereksiz ayrıntılardan da kaçınılmalıdır.

d) Suçun tavsifi yapılırken, iadesi istenilen kişi ile suç ve deliller arasındaki nedensellik bağına ortaya koyacak şekilde bilgilere yer verilmesi Birleşik Krallık Mahkemesince kaçağın suçu işlediğine tam olarak kanaat getirilmesi ve fiilin İngiliz Hukukuna göre de suç teşkil edip etmediğinin değerlendirilmesi bakımından gerekmektedir.

e) Suçu oluşturan maddî olaylar ve sanığın eylemlerinin açık ve tarihsel sıraya uygun bir şekilde anlatımından sonra bu bilgilerin kaynağı, tanık ifadeleri, raporlar gibi deliller olayla irtibatlı bir şekilde açıklanmalıdır. Delilleri açıklamak yeterli olup, delillerin örneğinin iade evrakına eklenmesi gerekli değildir. Tanık ifadelerine atıf yapılırken ifadelerin hangi makam huzurunda ve yeminli olarak verilir vermediği belirtilmelidir.

f) Suça öngörülen cezanın ne olduğu, zamanaşımı süresi ve zamanaşımını kesen işlemler de dikkate alınarak bu sürenin hangi tarihte sona ereceği hususlarının açıkça belirtilmesi gerekmektedir.

g) İade taleplerinde, iadeye konu şahıs hükümlü ise, mahkûmiyet kararına rağmen neden yurtdışında ve kaçak olduğunun, gıyapta mahkûmiyet (kararın sanığın yokluğunda açıklanmış olması hali) halinde savunmasının alınıp alınmadığının, mahkemede bizzat bulunup bulunmadığının, yokluğunda bir avukat tarafından temsil edilip edilmediğinin, edildi ise kendi seçtiği avukat tarafından mı temsil edildiğinin, sanığın temyiz hakkı bulunup bulunmadığının ve kararın temyiz edilip edilmediğinin açıkça belirtilmesi gerekmektedir.

h) İade taleplerine, aranılan kişinin belirgin ve son zamanlarda çekilmiş fotoğraf ve parmak izleri eklenmelidir. Eğer fotoğraf ve parmak izi yoksa aranılan kişinin mümkün olduğu ölçüde iyi bir fiziki tanımı sağlanmalıdır. Fotoğrafın aranılan kişiye ait olduğunun ayrıca bir tanıkla doğrulanması da (polis ifadesi de olabilir) kaçağın yakalanmasını kolaylaştırmaktadır. Sahtecilik ve benzeri suçlar için ise kredi kartı numaraları ve banka hesap numaralarının bildirilmesi gerekmektedir.

i) İade evrakının İngilizce diline çevirisinde kolaylığın sağlanması açısından oldukça yalın bir dil kullanılmalı ve mümkün olduğunca kısa cümleler kurulmalıdır.

i) Sanık veya hükümlünün önceki mahkûmiyetlerinin, mahkemece yapılacak değerlendirmeye esas alınacağından gönderilmesi yararlı olacaktır.

(7) Suriye’den yapılacak iade talepleri: Bu devlete gönderilecek iade evrakı aramızdaki ikili anlaşma ekinde yer alan örneklere uygun olarak düzenlenmelidir.

IV- YABANCI ÜLKELERE KAÇAN SANIK VE HÜKÜMLÜLERİN KIRMIZI BÜLTENLE YURT DIŞINDA ARATTIRILMALARI:

(1) Hakkındaki kovuşturmanın sonuçsuz kalmasını sağlamak amacıyla yabancı ülkede bulunan ve bu nedenle kendisine ulaşamayan CMK’nun 248/5’inci maddesi uyarınca tutuklu kaçaklar ile hakkında yakalama müzakeresi bulunan hükümlülerden, yurt dışına kaçmış olanların dava ve ceza zamanaşımı gibi nedenlerle soruşturma ve hakkettikleri cezadan

kurtulmalarına fırsat verilmeden bir an önce yakalanıp, adli makamlar önüne çıkarılması, ceza adaletinin sağlanması ilkesinin gereğidir.

(2) Ülkemizde bir suç işleyip yurt dışına kaçtığı duyumu alınan bir kimsenin yurt dışında iadesi amacıyla arattırılmasını teminen İnterpol Genel Sekreterliği tarafından Kırmızı Bülten çıkartılması talebinde bulunulabilmesi için, öncelikle bu kişi hakkında mahkemelerce verilmiş bir tutuklama kararı veya şahıs mahkûm edilip cezası kesinleşmişse, hükmedilen cezanın infazını teminen Cumhuriyet başsavcılığınca çıkarılmış yakalama müzekkeresinin bulunması gerekmektedir.

(3) Şüpheli veya sanık durumundaki kişiler hakkında uluslararası tutuklama müzekkeresi çıkarılması için, hazırlık soruşturması aşamasında Cumhuriyet başsavcılıklarınca, dava açılmışsa mahkemece, kesinleşmiş hapis cezaları nedeniyle aranan hükümlüler içinse Cumhuriyet başsavcılıklarınca talepte bulunulabilir.

(4) Talepte bulunulurken;

a) Aranan kişinin şüpheli, sanık veya hükümlü olmasına göre eksiksiz doldurulacak **Ek (11)** veya **Ek (12)**'de yer alan Kırmızı Bülten Formunun,

b) Aranan şüpheli veya sanık ise, tutuklama kararının; hükümlü ise infaz için çıkarılan müzekkere örneğinin,

c) Şüpheli veya sanık hakkında uygulanması muhtemel, hükümlü hakkında uygulanan kanun madde metinlerinin,

d) Aranan kişinin açıklamalı nüfus kayıt örneğinin,

e) Aranan kişinin açık eşkâlini tespiti yarayacak bilgi ve belgeler ile temin edilebildiği takdirde fotoğraf ve parmak izi formunun,

İletilmesi gerekmektedir.

(5) Böyle bir talepte bulunduktan sonra tutuklama kararı veya hapis cezasının infazı amacıyla çıkarılmış olan yakalama müzekkeresinin, herhangi bir nedenle infaz kabiliyeti ortadan kalkmışsa ve talebe konu hazırlık evrakı veya dava dosyası yetkisizlik, görevsizlik vb. gibi nedenlerle başka bir adli makama gönderilmişse, Bakanlığımıza ivedilikle bilgi verilmelidir. Aksi takdirde, aranan şahıs yurt dışında yakalandığında, bulunduğu ülkenin muhtemel ek bilgi taleplerinin zamanında karşılanamaması nedeniyle serbest bırakılması ya da herhangi bir nedenle aranmasından vazgeçilen kişilerin yabancı ülkede gereksiz yere hürriyetinin kısıtlanması gibi arzu edilmeyen sonuçlar ortaya çıkabilmektedir.

V-GERİ VERMEYE İLİŞKİN TARAF OLDUĞUMUZ SÖZLEŞMELER:

(1) Suçluların geri verilmesi alanında taraf olduğumuz çok taraflı sözleşmeler ve bu sözleşmelere taraf devletler **Ek (5)**'te yer almaktadır.

(2) Suçluların geri verilmesi alanındaki ikili anlaşmalar **Ek (13)**'te yer almaktadır (**Ek (13)**'te yer almayan devletler için bkz. **Ek (7)**).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM HÜKÜMLÜLERİN NAKLİ

(1) Hükümlülerin nakli ya da transferi, hükümlünün, hakkında mahkûmiyet kararının verildiği devlette (Hüküm Devleti) çekmekte olduğu hürriyeti bağlayıcı cezasının tamamının veya bakiye kısmının, diğer bir devlette (Yerine getiren Devlet) infazı için o devlete gönderilmesidir. Hükümlülerin nakline dair işlemlerin hukuki dayanağını, 08/05/1984 tarih ve 3002 sayılı "Türk Vatandaşları Hakkında Yabancı Ülke Mahkemelerinden ve Yabancılar Hakkında Türk Mahkemelerinden Verilen Ceza Mahkûmiyetlerinin İnfazına Dair Kanun" ve Türkiye'nin bu alanda taraf olduğu ikili anlaşma veya 3339 Sayılı Kanunla onaylanan

Hükümlülerin Nakline Dair Sözleşme ve uyuşturucu maddeler, sınıraşan örgütlü suçlar, yolsuzluk ve terörizmle mücadeleye ilişkin çok taraflı bazı uluslararası sözleşmelerdeki hükümlülerin nakline dair kurallar oluşturmaktadır.

I- YABANCI HÜKÜMLÜLERİN NAKLİ:

(1) Ülkemizde hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm edilerek cezaları kesinleşen ve “Hükümlülerin Nakline Dair Sözleşme”ye taraf devlet vatandaşlarının en az altı ay, aramızda ikili anlaşma olan yabancı devlet uyruklularının ise en az bir yıl infazı gereken cezalarının bulunması halinde, söz konusu Sözleşme içeriğinden haberdar edilmeleri gerekmektedir.

(2) Yabancı hükümlüye yapılan bu bildirimden sonra, hükümlünün vatandaşlık bağı ile bağlı bulunduğu ülkeye naklini istemesi halinde öncelikle;

a) Hükümlü hakkında kesinleşme şerhini içeren mahkeme kararının,

b) Karar temyiz incelemesinden geçmiş ise, Yargıtay ilâmının,

c) Hükümlüye uygulanan kanun madde metinlerinin,

d) Hükümlünün kimlik belgelerinin fotokopilerinin (pasaport, sürücü belgesi vs.),

e) Fotoğrafının,

f) Hükümlünün hâkim önünde veya vatandaşı olduğu Devletin ülkemizdeki konsolosluk görevlisi huzurunda nakil istemine ilişkin yazılı irade beyanının,

g) Hükmedilmiş ise, para cezasını ve yargılama giderlerini ödediğini belirtir belgelerin,

h) Ceza infaz durumu, gözlem ve sınıflandırma, disiplin ve varsa sağlık raporunun, Üç takım halinde düzenlenerek Bakanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir.

II- HÜKÜMLÜLERİN NAKLİNE İLİŞKİN TARAF OLDUĞUMUZ SÖZLEŞMELER:

(1) Hükümlülerin nakli alanında taraf olduğumuz çok taraflı sözleşmeler ve bu sözleşmelere taraf devletler [Ek \(5\)](#)'te yer almaktadır.

(2) Hükümlü Nakli alanında taraf olduğumuz ikili anlaşmalar [Ek \(14\)](#)'te yer almaktadır ([Ek \(14\)](#)'te yer almayan devletler için bkz. [Ek \(7\)](#)).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YURTDIŞI ADRES ARAŞTIRMALARI VE YABANCI UYRUKLU ŞAHISLARIN DOĞUM VE SABİKA KAYITLARININ TEMİNİ

I-TÜRK VATANDAŞLARININ YURTDIŞI ADRESLERİNİN TESPİTİ:

(1) Şüpheli, sanık, hükümlü, mağdur, müşteki, müdahil ve tanık olarak yurtdışında bulunan Türk vatandaşlarının adreslerinin tespitine ilişkin taleplerde Bakanlığımız aracı kılınmalıdır. Yurtdışındaki temsilciliklerimizce araştırma yapılabilmesi için talebe konu şahısların buldukları ülke ve ayrıntılı nüfus bilgilerine gereksinim duyulmaktadır.

(2) Yabancı ülkelerde bulunan vatandaşlarımızın adreslerinin, ekonomik ve sosyal durumlarının ve ücretlerinin saptanması istemine ilişkin mahkeme müzekkerelerine, ilgili kişinin yurtdışında bilinen en son adresinin, şehir ismi, sokak veya cadde ismi veya numarası ve şehir kod numarası ile birlikte ve orijinal yazılış şekliyle tam olarak yazılması, karışıklığa ve yanlışlığa yer verilmemesi için, ilgilinin anne ve baba adının, doğum yerinin, ay, gün ve yıl olarak doğum tarihinin de belirtilmesi uygun olacaktır. İlgililerin son buldukları adreslerin tespit edilememesi halinde, hangi ülkede buldukları ve kimlik bilgileri belirtilmek suretiyle

araştırma yapılması istenmelidir. Her iki durumda da, söz konusu taleplerin Bakanlığımız aracılığı ile Dışişleri Bakanlığına intikal ettirilmesi gerekmektedir.

II-YABANCI UYRUKLU ŞAHISLARIN DOĞUM VE SABİKA KAYITLARININ TEMİNİ İLE ADRES BİLGİLERİNİN TESPİTİ :

(1) Ülkemizde suç işleyen ve şüpheli veya sanık sıfatı taşıyan yabancı uyruklu kişilerle, açılan kamu davalarında mağdur, müşteki veya tanık konumundaki yabancı uyruklu diğer kişilerin nüfus-sabıka kayıtlarının teminine ve adreslerinin tespitine ilişkin olarak adli mercilerimizce yapılan talepler, Uluslararası Kriminal Polis Teşkilâtı (INTERPOL) Ana Sözleşmesi'nin 2'nci maddesi ile "Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Avrupa Sözleşmesi"nin 15'inci maddesi 5'inci bendi çerçevesinde İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü İnterpol Daire Başkanlığı tarafından yerine getirilmektedir.

Bununla birlikte, yabancı uyruklu kişilerin nüfus-sabıka kayıtlarının teminine ve adreslerinin tespitine ilişkin olarak bazı devletlerle ilgili uygulamalar **Ek (15)**'te yer almaktadır.

(2) Yabancı kişilerin dahil olduğu soruşturma ve kovuşturmalarda sonraki aşamalarda doğabilecek nüfus, sabıka kaydı ve adres tespiti ihtiyacına binaen; kimlik bilgilerine ilişkin pasaport gibi belgelerin örneklerinin alınması, kimliğe ilişkin belge bulunmadığı takdirde sözlü ve yazılı beyanlarına başvurarak kimlik bilgilerinin, fotoğraf ile şahısları tanımaya elverişli diğer hususların tespit edilmesi gerekmektedir.

(3) İNTERPOL'e üye Devletler **Ek (16)**'da yer almakta olup, bu Devlet vatandaşlarının;

a) Doğum ve sabıka kayıtlarının temini için; sanığın adı, soyadı, ana ve baba adı, tespit edilebilen açık adresi orijinal yazılış şekliyle yazılıp, atılı suç belirtilmek ve sanığın pasaport veya benzeri kimliğinin fotokopisi, fotoğraf ve parmak izi formu eklenmek suretiyle doğrudan Emniyet Genel Müdürlüğü İnterpol Daire Başkanlığı'ndan

b) Adreslerinin tespiti için ise; yukarıda sayılan bilgi ve belgelerle doğrudan ve birim adı belirtilmeksizin Emniyet Genel Müdürlüğü'nden,

İstemde bulunulması gerekmektedir.

(4) İNTERPOL'e üye devletten yabancı uyruklu şahısların nüfus-sabıka ve adres kayıtlarının tespiti amacıyla yapılacak olan taleplerde mümkün olduğunca dava konusu suçun özeti, sanığın uyruğu, vatansız olması halinde daha önce vatandaşı olduğu devlet adı, anne-baba adı, tam doğum tarihi ve yeri içeren açık kimlik bilgileri, ülkesindeki daimî açık ve kesin ikamet-iş adresleri ve telefonları, vatandaşı olduğu devlet yetkili makamlarının verdiği pasaport, sürücü belgesi, nüfus cüzdanı veya benzeri kimlik belge fotokopileri veya seri numaraları ile verildiği yer ve tarih, kimlik teyidinin yanında, sabıka kayıtlarının tespitine yarayan, bütün devlet makamlarınca da talep edilen ve uluslararası geçerliliği olan fotoğraf ve parmak izi formları ile birlikte gönderilmesi, taleplerin yerine getirilmesi ihtimalini artıracaktır.

(5) **Yurda giriş çıkış kayıtlarına ilişkin bilgi temini için;** İçişleri Bakanlığının 09/03/2005 tarih ve 2005/26 sayılı Genelgesinde belirtildiği üzere, adli makamlarımızın, Türk ya da yabancı uyruklu şahısların yurda giriş veya çıkışlarına ilişkin bilgileri Emniyet Genel Müdürlüğünden değil, bu tür veriler Valilikler bünyesinde mevcut bilgi işletim sistemlerine de işlendiğinden, zaman kaybının önlenmesi ve gereksiz yazışmaya meydan verilmemesi amacıyla, adli makamın bulunduğu yer Valiliğinden (Emniyet Müdürlüğünden) talep etmesi gerekmektedir.

(6) **Yurda giriş çıkış tahdit kayıtlarının konulması veya kaldırılmasına dair Mahkeme kararlarının bildirilmesi;** 5682 Sayılı Pasaport Kanunu'nun 7 ve 22'nci maddelerinin uygulanması ile ilgili olarak, tahdit konulması veya kaldırılmasına ilişkin

bilgilerin zamanında ve eksiksiz şekilde İl Emniyet Müdürlüklerine iletilmesine ve evvelce haklarında eksik bilgi verilen şahıslarla ilgili ayrıntılı bilgilerin İl Emniyet Müdürlüklerine ayrıca duyurulmasına vatandaşların mağdur olmamaları açısından dikkat edilmelidir.

(7) İş bu Genelge ile, Cezai İşlere İlişkin Uluslararası İşbirliğinde Adli Makamlarımızca Dikkat Edilmesi Gereken Hususlara dair 01/01/2006 tarihli ve 69 sayılı Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

(8) Bu Genelgenin ekleri, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından ihtiyaç duyulduğunda güncellenerek www.uhdigm.adalet.gov.tr web adresinde yayımlanacaktır.

Bilgi edinilmesini ve cezai konularda uluslararası işbirliğine ilişkin işlemlerin bu Genelge esaslarına uygun olarak yürütülmesinde özen gösterilmesini rica ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan

EKLER:

- EK-1** Adli Yardımlaşma Evrakının Tercüme Ettirileceği Diller
- EK-2** Tebligat Talepnamesi Örneği
- EK-3** İstinabe Talepnamesi Örneği
- EK-4** Adli Yardımlaşma Taleplerine İlişkin Bazı Devletlerle İlgili Uygulamalar
- EK-5** Uluslararası Adli İşbirliğine İlişkin Taraf Olduğumuz Avrupa Konseyi Sözleşmeleri
- EK-6** Uluslararası Adli İşbirliğine İlişkin Taraf Olduğumuz Birleşmiş Milletler Sözleşmeleri
- EK-7** Adli Yardımlaşma Alanında Taraf Olduğumuz İkili Anlaşmalar
- EK-8** Geri Verme Talepnamesi Örneği (Şüpheli veya Sanık)
- EK-9** Geri Verme Talepnamesi Örneği (Hükümlü)
- EK-10** İade Evrakının Tercüme Ettirileceği Diller
- EK-11** Kırmızı Bülten Formu (Şüpheli veya Sanık)
- EK-12** Kırmızı Bülten Formu (Hükümlü)
- EK-13** Suçluların Geri Verilmesi Alanında Taraf Olduğumuz İkili Anlaşmalar
- EK-14** Hükümlülerin Nakli Alanında Taraf Olduğumuz İkili Anlaşmalar
- EK-15** Yabancı Uyruklu Kişilerin Nüfus-Sabıka Kayıtlarının Teminine ve Adreslerinin Tespitine İlişkin Olarak Bazı Devletlerle İlgili Uygulamalar
- EK-16** İnterpol'e Üye Devletler
- EK-17** Adres, Nüfus ve Adli Sicil Bilgilerinin Temini İçin Talepname Örneği

.../02/2008 D. Bşk. : M.EROĞLU
.../02/2008 Gn. Md. Yrd. : E.ERGÜL
.../02/2008 Gn. Md. : A.KILIÇ
.../02/2008 Müst. Yrd. : A.KAHRAMAN
.../02/2008 Müsteşar : F.KASIRGA

**ADLİ YARDIMLAŞMA EVRAKININ TERCÜME ETTİRİLECEĞİ
DİLLER**

Almanya	Almanca (tercihan), İngilizce, Fransızca
Amerika Birleşik Devletleri	İngilizce
Andora	Katalanca,İspanyolca,Fransızca
Arnavutluk	İngilizce, Fransızca
Avusturya	Almanca (tercihan), İngilizce, Fransızca
Azerbaycan	Azerice, İngilizce
Belçika	Fransızca (tercihan), İngilizce
Bulgaristan	Bulgarca (tercihan), İngilizce, Fransızca
Çek Cumhuriyeti	İngilizce, Fransızca
Çin Halk Cumhuriyeti	Çince, İngilizce
Danimarka	Danimarkaca (tercihan), İngilizce, Fransızca
Ermenistan	Ermenice, İngilizce, Fransızca
Estonya	İngilizce
Fas	Arapça
Finlandiya	Fince (tercihan), İsveççe (tercihan), Danimarkaca, Norveççe, İngilizce, Fransızca, Almanca
Fransa	İstinabe talepleri için tercümeye gerek bulunmamaktadır. Tebligat için evrakın Fransızca tercümesi gerekmektedir.
Gürcistan	Rusça, İngilizce (Tebligat istemlerinde sadece Gürcüce)
Hırvatistan	Hırvatça (tercihan), İngilizce
Hollanda	Tercümeye gerek bulunmamaktadır.
Hindistan	İngilizce
Irak	Arapça
İngiltere	İngilizce
İran	Farsça
İrlanda	İrlandaca, İngilizce
İspanya	İspanyolca
İsrail	İbranice (tercihan), İngilizce, Fransızca
İsveç	İsveççe (tercihan), Danca, Norveççe
İsviçre	Almanca, Fransızca, İtalyanca
İtalya	Fransızca, İngilizce
İzlanda	İzlandaca, Danimarkaca, İngilizce,Norveççe, İsveççe
Japonya	Japonca
Karadağ	İngilizce, Fransızca
Kazakistan	Kazakça, İngilizce

KKTC	Tercümeğe gerek bulunmamaktadır.
Kuveyt	Arapça, İngilizce
Letonya	İngilizce
Lihtenştayn	Almanca, İngilizce, Fransızca, (Tebligatlar sadece Almanca)
Litvanya	Litvanyaca, İngilizce, Fransızca
Lübnan	Arapça
Macaristan	Macarca (tercihan), İngilizce, Fransızca
Makedonya	Makedonca (tercihan), İngilizce, Fransızca
Malta	İngilizce
Mısır	Arapça, İngilizce, Fransızca
Moldova	Moldovca (tercihan), İngilizce, Fransızca,
Moğolistan	Moğolca, İngilizce
Monako	Fransızca
Özbekistan	Özbekçe, (İngilizce, Fransızca)
Pakistan	Urduca, İngilizce (tercihan)
Polonya	Lehçe (tercihan), İngilizce, Fransızca
Portekiz	Portekizce(tercihan), Fransızca
Romanya	Fransızca, İngilizce
Rusya Federasyonu	Rusça
Sırbistan	İngilizce, Fransızca
Slovakya	Slovakça, İngilizce, Fransızca
Slovenya	Slovenca
Suriye	Arapça
Tacikistan	Tacikçe, Fransızca, İngilizce, (Tebligat sadece Rusça)
Tunus	Arapça
Ukrayna	Ukraynaca (tercihan), İngilizce, Fransızca
Ürdün	Arapça
Yunanistan	İngilizce, Fransızca
Türkmenistan	Türkmence
Diğer Devletler	İlgili Devletin Resmî Dilinde

TEBLİGAT TALEP ÖRNEĞİ

TALEPNAME	REQUEST	DEMANDE	ERSUCHEN
ADLİ EVRAKIN YABANCI MEMLEKETLERDE TEBLİĞİ İÇİN TALEPNAME THE REQUEST FOR SERVICE OF THE JUDICIAL DOCUMENTS ABROAD AUX FINS DE SIGNIFICATION OU DE NOTIFICATION À L'ÉTRANGER D'UN ACTE JUDICIAIRE ERSUCHEN UM ZUSTELLUNG EINES JUSTIZIELLEN SCHRIFTSTÜCKS IM AUSLAND			
TALEP EDEN ADLİ MAKAM THE REQUESTING JUDICIAL AUTHORITY IDENTITÉ ET ADRESSE DU REQUÉRANT DIE ERSUCHENDE JUSTIZIELLE BEHÖRDE		TALEP EDİLEN YETKİLİ MAKAM THE REQUESTED COMPETENT AUTHORITY ADRESSE DE L'AUTORITÉ DESTINATAIRE DIE ERSUCHTE ZUSTÄNDIGE BEHÖRDE	
☐ Talep eden adli makam, aşağıda listesi bulunan evrakı göndermek ve Strasbourg'ta 20 Nisan 1959 tarihinde imzalanan "Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Avrupa Sözleşmesi"nin 7. maddesine uygun olarak, muhataba tebliğini talep etmekten şeref duyar. - The requesting judicial authority has the honour to transmit the documents listed below and requests service thereof on the addressee, in conformity with Article 7 of the "European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters" signed at Strasbourg, April, 20, 1959, - L'autorité requérante, a l'honneur de faire parvenir à l'autorité destinataire les documents ci-dessous énumérés, en la priant, de procéder dans les meilleurs délais à la notification d'un exemplaire au destinataire, conformément à l'article 7 de la Convention européenne "d'entraide judiciaire internationale dans les affaires pénales" signée à Strasbourg le 20 avril 1959. - Die ersuchende justizielle Behörde beehrt sich, die unten aufgeführten Unterlagen zu übermitteln und gemäß des 7. Artikels des Europäischen Übereinkommens über die Rechtshilfe in Strafsachen, abgeschlossen in Strassburg am 20. April 1959, den Empfänger zuzustellen.			
☐ Talep eden adli makam, aşağıda listesi bulunan evrakı göndermek ve Ülkelerimiz arasındaki cezai konularda adli yardımlaşmalaşmaya ilişkin "İkili Sözleşmenin" tebligatla ilgili hükümlerine uygun olarak, muhataba tebliğini talep etmekten şeref duyar. - The requesting judicial authority has the honour to transmit the documents listed below and requests service thereof on the addressee, in conformity with the provisions on service of the "Bilateral Agreement" between our countries on mutual legal assistance in criminal matters. - L'autorité requérante, a l'honneur de faire parvenir à l'autorité destinataire les documents ci-dessous énumérés, en la priant, de procéder dans les meilleurs délais à la notification d'un exemplaire au destinataire, conformément aux dispositions des « conventions bilatérales » dans les affaires pénales concernant la notification et la signification d'acte judiciaire ou extrajudiciaire, signées entre nos pays. - Die ersuchende justizielle Behörde beehrt sich, die unten aufgeführten Unterlagen zu übermitteln und gemäß den Bestimmungen über die Zustellungen des bilateralen Übereinkommens über die Rechtshilfe in Strafsachen, den Empfänger zuzustellen.			
☐ Talep eden adli makam, aşağıda listesi bulunan evrakı göndermek ve "Mütekabiliyet kuralı"na uygun olarak, muhataba tebliğini talep etmekten şeref duyar. - The requesting judicial authority has the honour to transmit the documents listed below and requests service thereof on the addressee, in conformity with the "Reciprocity Principle". - L'autorité requérante, a l'honneur de faire parvenir à l'autorité destinataire les documents ci-dessous énumérés, en la priant, de procéder dans les meilleurs délais à la notification d'un exemplaire au destinataire, conformément au « principe de réciprocité » concernant la notification et la signification d'acte judiciaire ou extrajudiciaire, signées entre nos pays. - Die ersuchende justizielle Behörde beehrt sich, die unten aufgeführten Unterlagen zu übermitteln und gemäß des Gegenseitigkeitsprinzips, den Empfänger zuzustellen.			

Talepte bulunan, tebligatın yapıldığının delili olarak tarihli ve muhatabı tarafından imzalı bir makbuz veya yardımlaşma istenen Tarafın tebliğin vukuunu, şeklini ve tarihini belirten bildirisinin iletilmesini ve tebligat yapılamadığı takdirde bunun sebebinin bildirilmesini rica eder

- The requesting authority requests to transmit as a proof of service a receipt dated and signed by the person served or a declaration made by the requested Party that service has been effected including the form and date of such service, if service cannot be effected to communicate the reasons thereof.

- L' autorité requérante demande pour la preuve de notification, la transmission d' un récépissé daté et signé par le destinataire ou d' une déclaration de la partie requise constatant le fait, la forme et la date de la remise et en cas de non remise prie de bien vouloir indiquer le motif de non remise.

- Die ersuchende Stelle beehrt sich, eine datierte und vom Empfänger unterschriebene Empfangsbestätigung oder durch eine Erklärung des ersuchten Staates, welche die Tatsache, die Form und das Datum der Zustellung beurkundet zu übermitteln, wenn die Zustellung nicht vorgenommen werden konnte, den Grund unverzüglich mitzuteilen.

TEBLİĞ EDİLECEK ŞAHSIN KİMLİK VE ADRESİ

- IDENTITY AND ADDRESS OF THE PERSON TO BE SERVED

- NOM ET IDENTITE DU DESTINATAIRE

- NAME UND ADRESSE DES EMPFÄNGERS

EK(LER)

ANNEX(ES)

ANNEXES

ANLAGE(N)

Tebliğ evrakı ve tercümesi (...sayfa)

- The documents to be served and their translation (...page(-s))

- Acte de notification et sa traduction (... Page(-s))

- Zustellungsunterlagen und Übersetzung (...Seite(-n))

TARİH

DATE

DATE

DATUM

İMZA VE/VEYA MÜHÜR

SIGNATURE AND/OR STAMP

SIGNATURE ET/OU CACHET

UNTERSCHRIFT UND/ODER STEMPEL

Not: Tebliğ evrakının gideceği ülke için Genelgemizin EK:1 deki tercüme diline göre çevirisi gerekmektedir

İSTİNABE TALEP ÖRNEĞİ

Standart A 4 ebadında
beyaz kâğıda yazılacak

.... /.... /

.....

T.C.
.....Cumhuriyet Başsavcılığı
(veya).....Mahkemesi

(devlet ismi) Yetkili Adli Makamına

(Şüpheli/Şüphelilerin veya sanık/sanıkların kimliği) hakkındatarihinde (olay yeri)'desuçunu işlediği/işledikleri (suça ilişkin açıklayıcı bilgi verilecek) şüphesiyle Cumhuriyet Başsavcılığımız tarafından soruşturma yapılmaktadır (veya iddiasıylaCumhuriyet Başsavcılığınıntarih vesayılı iddianamesiyle Mahkememize kamu davası açılmıştır).

Şüpheli/Şüphelilerin veya sanığın/sanıkların eylemine (yalnızca kanun numarası belirtilmeden Kanunun tam ve açık ismi yazılarak)'ınmaddesinin/maddelerinin uygulanması söz konusu bulunmaktadır.

Soruşturmanın (ya da kovuşturmanın) sonuçlandırılabilmesi için, (isteme dayanak teşkil eden sözleşme adı) hükümlerine göre aşağıda açık kimliği ve adresi yazılı;

(Şüpheli veya sanığın ifadesinin alınması veya sorgusunun yapılması isteniyorsa)

Şüpheli veya sanık (isim soyadı)'ın davet olunarak, gelmemesi halinde zorla getirtilerek, kimliğinin tespit edilip, isnat olunan suç kendisine anlatılıp, hiçbir şey söylememe (susma), isnattan kurtulması için delil ileri sürme ve bunların toplanmasını isteme, müdafii tayin isteme hakları olduğu hatırlatılarak, ifadesinin alınmasını (veya sorgusunun yapılmasını, gerekiyorsa, olayın aydınlatılması için somut sualler sırayla yazılıp, bunların cevaplarının alınması açıkça belirtilecek).

(Tanık ifadesi alınmak isteniyorsa)

Tanık (isim soyadı)'ın davet olunarak, gelmemesi halinde zorla getirtilerek, kimliği ve ikameti tespit edilip tanıklıktan çekinme ve yeminsiz dinlenme halleri mevcut ise, bu durum açıklanacak, böyle bir durum olmadığı takdirde de) kendisine yemin verilmek suretiyle olay hakkındaki bilgi ve görgüsünün, sanık ve mağdur ile münasebetinin tanık sıfatıyla sorulmasını (gerekiyorsa olayın aydınlatılması için somut sualler sırayla yazılıp, bunların cevaplarının alınması açıkça belirtilecek).

(Şikayetçi ifadesi alınmak isteniyorsa)

Şikayetçi (isim soyadı)'ın davet edilerek, gelmemesi halinde celp edilerek, olay hakkındaki delillerinin ve şikâyetinin kendisinden sorulmasını,

(Bunların dışında bilgi ve belge isteniyorsa, istenen belgenin türü, tarihi, sayısı, hangi makam tarafından düzenlendiği, söz konusu belgenin istenış amacı, örneğin: sanık aleyhinde delil olarak kullanılacaktır, vs. açıkça belirtilecektir).

(Doktor raporu, bilirkişi inceleme tutanağı gibi uzmanlık gerektiren bir yardımlaşma isteminde bulunuluyorsa, istemin dayanağını teşkil eden sözleşmenin bu husustaki maddesine atıf yapılarak, bilirkişi ücretinin işlemin tamamlanıp, yapılan masrafın bildirilmesinden sonra gönderileceğı yazılacak)

Rica ve bu vesileyle yardımlarınız için şimdiden teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

(isim, soyadı, sicil no.)
.....Cumhuriyet Başsavcısı
(veya Mahkemesi Hâkimi)
(İmza)

Şüpheli veya sanığın/tanığın/şikayetçi
Açık kimliği ve adresi
(Orijinal yazılış şekliyle)

EK:

- 1) İddianame
- 2) Mahkeme kararı, Yargıtay ilâmı, Görevsizlik ve Yetkisizlik kararları (mevcutsa ve gerektiğı takdirde)
- 3) Uygulanması muhtemel kanun maddeleri
- 4) İfade suretleri (tanık ifadelerinde mutlaka - diğerlerinde gerektiğı takdirde)
- 5) Bilirkişi raporu (gerektiğı takdirde)
- 6) Diğer belgeler,
- 7) Yukarıda sayılı evrakın tercümeleri.

ADLİ YARDIMLAŞMA TALEPLERİNE İLİŞKİN BAZI DEVLETLERLE İLGİLİ UYGULAMALAR

(1) Anglo-Sakson Ülkeler: Ülkemiz Kara Avrupası (continental) hukuk sistemini, **Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Avustralya, İrlanda ve Birleşik Krallık (İngiltere)** gibi ülkeler Anglo-Sakson hukuk sistemini benimsemişlerdir. Her iki hukuk sistemi arasında derin farklılıklar bulunduğundan, Anglo-Sakson hukuk sistemini kabul etmiş ülkelere iletilecek istinabe taleplerinde, talebe konu suçların ve dayanağı fiillerin ayrıntılı ve mevcut delillerle bağlantı kurulacak biçimde izahı ve delillerin de talebe eksiksiz olarak eklenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda Anglo-Sakson hukuk sistemine sahip ülkelere gönderilecek adli yardımlaşma başvurularında:

a) Soruşturma veya kovuşturmayı yapan makamın adı ve talebin kimin adına yapıldığına yer verilmesi,

b) İsnat edilen suçun ne olduğunun belirtilmesi ve cezai soruşturma veya kovuşturma konusu fiilin tarifi,

c) İstenilen yardımlaşmanın ve ne amaçla talep edildiğinin ayrıntılı açıklanması,

d) Sanığa sorulacak soruların düzenlenecek listede gösterilmesi,

e) Talebin dayanağının belirtilmesi (sözleşme veya mütekabiliyet),

f) İlgili şahsın kimlik bilgilerinin sağlanması,

g) Talebin hangi zamana kadar yerine getirilmesi gerektiğinin belirtilmesi, eğer durum aciliyet arz ediyorsa bunun gerekçesinin izah edilmesi (örneğin yaklaşmakta olan bir duruşma tarihi gibi),

h) İlgili ülke makamlarına yardımcı olacağı düşünülen her türlü bilginin verilmesi, Gerekmemektedir.

(2) Fransa: Bu devlete gönderilecek istinabe evrakının tercümesine gerek bulunmamaktadır. Ancak, Fransız makamları aracılığıyla tebligat yapılması istenildiği takdirde, tebliğ edilecek evrakın Fransızca tercümesi ile gönderilmesi gerekmektedir.

(3) Hollanda: Bu devlete gönderilecek evrakın tercümesine gerek bulunmamaktadır. Ancak tutuklu, süreli ve benzeri acil hallerde, evrakın öncelikle Hollanda diline, bunun mümkün olmaması halinde İngilizce, Almanca veya Fransızca dillerinden birine tercümesinin yaptırılarak eklenmesi gerekmektedir.

(4) Irak: Irak makamları ile resmî yazışma yapılması imkânı yeniden sağlanmış ve bu çerçevede adli yardımlaşma talepleri anılan devlet makamlarına iletilmekle beraber, bu ülkenin içerisinde bulunduğu özel koşullar nedeniyle taleplerin yerine getirilmesinde aksamalar görülebilmektedir.

(5) Japonya: Ülkemiz ile bu devlet arasında adli yardımlaşma konusunda herhangi bir sözleşme bulunmadığından, talepler karşılıklılık ilkesi uyarınca yerine getirilmektedir. Bu nedenle, Japonya'ya gönderilecek evrakın düzenlenmesinde,

a) Talepnamede, yapılması istenilen işlemin açık olarak belirtilmesi ve varsa muhatabın cevaplandırması istenilen soruların listelenmesi,

b) İstinabe talebine konu kişi veya kuruluşun Japonya'daki adresinin tam ve açık bir şekilde talepnamede belirtilmesi,

c) Talepnamede, istinabe nedeniyle yapılması gereken tüm harcamaların ödeneceğinin taahhüt edilmesi,

d) Evraka Japonca tercümelerinin eklenmesi,

Önem arz etmektedir.

(6) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti: Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında yürürlükteki ikili Sözleşmeye uygun olarak düzenlenecek istinabe

talebinin, “K.K.T.C. Yetkili Adli Makamına” hitaben düzenlenmesi ve iki suret halinde Bakanlığımıza iletilmesi gerekmektedir.

(7) Suriye: Bu devlete gönderilecek tebligat ve istinabe evrakı aramızdaki ikili anlaşma ekinde yer alan örneklere uygun olarak düzenlenmelidir.

(8) Suudî Arabistan: Bu devlete gönderilen adli yardımlaşma evrakına konu suçların, kendi hukukuna göre de suç teşkil etmesi durumunda, mülkîlik ve bir suçtan iki defa yargılama yapılamaz prensiplerine aykırı olarak, vatandaşlarımız hakkında ayrıca yargılama yapıldığı ve ceza tayin edildiği bilindiğinden, istinabe talebi yerine ilgili vatandaşlarımız için yurda giriş ve çıkışlarında yakalanmaları amacıyla Emniyet Genel Müdürlüğünden tahdit fişi düzenlenmesi talebinde bulunulması veya istinabe evrakı düzenlenmesinden önce konuya ilişkin olarak Bakanlığımızdan görüş alınması uygun olacaktır.

(9) İç karışıklık ve savaş halinde bulunan devletler: İç karışıklık ve savaş sebebiyle devlet kurumlarının tam olarak işlemediği devletlere yönelik adli yardımlaşma talepleri düzenlenmeden önce Bakanlığımızdan görüş alınması gereksiz yazışmaları engelleyecektir.

**ULUSLARARASI ADLİ İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN TARAF OLDUĞUMUZ
AVRUPA KONSEYİ SÖZLEŞMELERİ**

AVRUPA KONSEYİ CEZA SÖZLEŞMELERİNE TARAF DEVLETLER
(Alfabetik Sıra)

AVRUPA KONSEYİ	SUÇLULARIN İADESİNE DAİR AVRUPA SÖZLEŞMESİ (SIDAS)	CEZA İŞLERİNDE KARŞILIKLI ADLİ YARDIMLAŞMA AVRUPA SÖZLEŞMESİ (CİKAYAS)	CEZA YARGILARININ ULUSLARARASI DEĞERİ KONUSUNDA AVRUPA SÖZLEŞMESİ	CEZA KOVUŞTURMALARININ AKTARILMASI AVRUPA SÖZLEŞMESİ	TEDHİŞÇİLİĞİN ÖNLENMESİNE DAİR AVRUPA SÖZLEŞMESİ	SUÇLULARIN İADESİNE DAİR AVRUPA SÖZLEŞMESİNE EK İKİNCİ PROTOKOL	CEZA İŞLERİNDE KARŞILIKLI ADLİ YARDIMLAŞMA AVRUPA SÖZLEŞMESİNE EK PROTOKOL	HÜKÜMLÜLERİN NAKLİNE DAİR SÖZLEŞME	SUÇTAN ELDE EDİLEN GELİRLERİN AKLANMASI, ARAŞTIRILMASI, ELKONULMASI VE MÜSADERESİ SÖZLEŞMESİ	YOLSUZLUĞA KARŞI CEZA HUKUKU SÖZLEŞMESİ
SÖZLEŞME NO	24	30	70	73	90	98	99	112	141	173
Almanya	X	X			X	X	X	X	X	
Amerika Birleşik Devletleri								X		
Andora	X	X						X	X	
Arnavutluk	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Avustralya								X	X	
Avusturya	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Azerbaycan	X	X			X	X	X	X	X	X
Bahama Adaları								X		
Belçika	X	X			X	X	X	X	X	X
Beyaz Rusya (Belarus)										X
Bolivya								X		
Bosna Hersek	X	X		X	X	X		X	X	X
Bulgaristan	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Çek Cumhuriyeti	X	X		X	X	X	X	X	X	X
Danimarka	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Ekvador								X		
Ermenistan	X	X		X	X	X	X	X	X	X
Estonya	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Finlandiya	X	X			X	X	X	X	X	X
Fransa	X	X			X		X	X	X	
Güney Afrika	X					x				
Güney Kore								X		
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	Güney Kıbrıs Rum Yönetimi İle Diplomatik İlişkimiz Bulunmamaktadır									

SÖZLEŞME NO	24	30	70	73	90	98	99	112	141	173
Gürcistan	X	X	X		X	X	X	X	X	
Hırvatistan	X	X			X	X	X	X	X	X
Hollanda	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
İngiltere (Birleşik Krallık)	X	X			X	X	X	X	X	X
İrlanda	X	X			X		X	X	X	X
İspanya	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
İsrail	X	X						X		
İsveç	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
İsviçre	X	X			X	X		X	X	X
İtalya	X	X			X	X	X	X	X	X
İzlanda	X	X	X		X	X	X	X	X	X
Japonya								X		
Kanada								X		
Karadağ	X	X		X	X	X	X	X	X	X
Kosta Rika								X		
Letonya	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Litvanya	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Lihteştayn	X	X		X	X			X	X	X
Lüksemburg	X	X			X		X	X	X	X
Macaristan	X	X			X	X	X	X	X	X
Makedonya	X	X		X	X	X	X	X	X	X
Malta	X	X			X	X		X	X	X
Mauritius								X		
Meksika								X		
Moldova	X	X			X	X	X	X	X	X
Monako		X							X	X
Norveç	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Panama								X		
Polonya	X	X			X	X	X	X	X	X
Portekiz	X	X			X	X	X	X	X	X
Romanya	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Rusya Federasyonu	X	X			X	X	X	X	X	X
San Marino	X		X		X			X	X	X
Sırbistan	X	X		X	X	X	X	X	X	
Slovakya	X	X		X	X	X	X	X	X	X
Slovenya	X	X			X	X	X	X	X	X
Şili								X		
Tonga								X		
Trinidad ve Tobago								X		

SÖZLEŞME NO	24	30	70	73	90	98	99	112	141	173
Türkiye	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Ukrayna	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Venezuela										
Yunanistan	X	X			X		X	X	X	

ÖNEMLİ NOTLAR

1 - (Sözleşme No : 24 SİDAS) : Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi'nin 28'inci maddesinin 1'inci fıkrası, Sözleşmeye Taraf Devletler arasında akdedilmiş ikili sözleşmelerin iadeye ilişkin hükümlerini,

2 - (Sözleşme No : 30 ÇIKAYAS) : Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Avrupa Sözleşmesi'nin 26'ıncı maddesi 1'inci fıkrası, adli yardımlaşma taleplerinin iki taraf makamları arasında doğrudan doğruya yapılmasına ve adli yardımlaşma talebine konu belgelerin tercümesine ilişkin hükümler saklı kalmak üzere, Sözleşmeye Taraf Devletler arasında akdedilmiş ikili sözleşmelerin adli yardımlaşmayla ilgili hükümlerini **İLGA ETMİŞTİR.**

3 - (Sözleşme No : 112) : Hükümlülerin Nakline Dair Sözleşme, 19'uncu maddesi gereği, Avrupa Konseyi üyesi Devletler haricindeki Devletlerin de katılımına açıktır.

**ULUSLARARASI ADLİ İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN TARAF
OLDUĞUMUZ BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMELERİ**

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMELERİ	1972 TARİHLİ PROTOKOLLE DEĞİŞİKLİĞE UĞRAYAN 1961 TARİHLİ BİRLEŞMİŞ MİLLETLER UYUŞTURUCU MADDELER TEK SÖZLEŞMESİ.	1971 TARİHLİ BİRLEŞMİŞ MİLLETLER PSİKOTROP MADDELER SÖZLEŞMESİ.	1988 TARİHLİ UYUŞTURUCU VE PSİKOTROP MADDELERİN KAÇAKÇILIĞINA KARŞI BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMESİ.	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SINIRASAN ÖRGÜTLÜ SUÇLARLA MÜCADELE SÖZLEŞMESİ	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER "TERÖRİZM FİNANSMANIN ÖNLENMESİNE DAİR ULUSLARARASI SÖZLEŞME"	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER "TERÖRİST BOMBALAMALARIN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME"	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER YOLSUZLUKLA MÜCADELE SÖZLEŞMESİ
Afganistan		X	X	X	X	X	
Almanya	X	X	X	X	X	X	
Amerika Birleşik Devletleri	X	X	X	X	X	X	X
Andorra		X	X			X	
Angola	X	X	X				X
Antigua ve Barbuda	X	X	X	X	X	X	X
Arjantin	X	X	X	X		X	X
Arnavutluk	X	X	X	X	X	X	X
Avustralya	X	X	X	X	X	X	X
Avusturya	X	X	X	X	X	X	X
Azerbaycan	X	X	X	X	X	X	X
Bahama Adaları	X	X	X			X	
Bahreyn	X	X	X	X	X	X	
Bangladeş	X	X	X			X	X
Barbados	X	X	X		X	X	
Belçika	X	X	X	X	X		
Belize	X	X	X	X	X	X	
Benin	X	X	X	X	X	X	X
Beyaz Rusya (Belarus)	X	X	X	X	X	X	X
Bhutan	X	X	X		X		
Birleşik Arap Emirlikleri	X	X	X	X		X	X
Bolivya	X	X	X	X	X	X	X
Bosna Hersek	X	X	X	X	X	X	X
Botswana	X	X	X	X	X	X	
Brezilya	X	X	X	X		X	X
Brunei	X	X	X		X	X	
Burkina Faso	X	X	X	X	X	X	X
Bulgaristan	X	X	X	X	X	X	X
Burundi	X	X	X				X

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMELERİ	1972 TARİHLİ PROTOKOLLE DEĞİŞİKLİĞE UĞRAYAN 1961 TARİHLİ BİRLEŞMİŞ MİLLETLER UYUŞTURUCU MADDELER TEK SÖZLEŞMESİ.	1971 TARİHLİ BİRLEŞMİŞ MİLLETLER PSİKOTROP MADDELER SÖZLEŞMESİ.	1988 TARİHLİ UYUŞTURUCU VE PSİKOTROP MADDELERİN KAÇAKÇILIĞINA KARŞI BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMESİ.	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SINIRASAN ÖRGÜTLÜ SUÇLARLA MÜCADELE SÖZLEŞMESİ	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER "TERÖRİZM FİNANSMANININ ÖNLENMESİNE DAİR ULUSLARARASI SÖZLEŞME"	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER "TERÖRİST BOMBALAMALARIN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME"	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER YOLSUZLUKLA MÜCADELE SÖZLEŞMESİ
Cape Verde (Yeşil Burun)	X	X	X	X	X	X	
Cezayir	X	X	X	X	X	X	X
Cibuti	X	X	X			X	X
Cook Adaları			X	X	X		
Çad	X	X	X				
Çek Cumhuriyeti	X	X	X			X	
Çin	X	X	X	X		X	X
Danimarka	X	X	X	X	X	X	X
Dominik Cumhuriyeti	X	X	X	X			X
Dominika	X	X	X		X	X	X
Ekvador	X	X	X	X	X		X
Ekvator Ginesi				X	X	X	X
El Salvador	X	X	X	X	X	X	X
Endonezya	X	X	X			X	X
Eritre	X	X	X				
Ermenistan	X	X	X	X	X	X	X
Estonya	X	X	X	X	X	X	
Etiyopya	X	X	X			X	X
Fas	X	X	X	X	X		X
Fiji	X	X	X				
Fildişi Sahilleri	X	X	X		X	X	
Filipinler	X	X	X	X	X	X	
Finlandiya	X	X	X	X	X	X	X
Fransa	X	X	X	X	X	X	X
Gabon	X	X	X	X		X	X
Gambiya	X	X	X	X			
Gana	X	X	X		X	X	X
Gine	X	X	X	X	X	X	
Gine-Bissau	X	X	X				X
Grenada	X	X	X	X	X	X	
Guatemala	X	X	X	X	X	X	X
Guyana	X	X	X	X			
Güney Afrika	X	X	X	X	X	X	X

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMELERİ	1972 TARİHLİ PROTOKOLLE DEĞİŞİKLİĞE UĞRAYAN 1961 TARİHLİ BİRLEŞMİŞ MİLLETLER UYUŞTURUCU MADDELER TEK SÖZLEŞMESİ.	1971 TARİHLİ BİRLEŞMİŞ MİLLETLER PSİKOTROP MADDELER SÖZLEŞMESİ.	1988 TARİHLİ UYUŞTURUCU VE PSİKOTROP MADDELERİN KAÇAKÇILIĞINA KARŞI BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMESİ.	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SINIRASAAN ÖRGÜTLÜ SUÇLARLA MÜCADELE SÖZLEŞMESİ	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER "TERÖRİZM FİNANSMANININ ÖNLENMESİNE DAİR ULUSLARARASI SÖZLEŞME"	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER "TERÖRİST BOMBALAMALARIN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME"	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER YOLSUZLUKLA MÜCADELE SÖZLEŞMESİ
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	Güney Kıbrıs Rum Yönetimi İle Diplomatik İlişkimiz Bulunmamaktadır						
Güney Kore	X	X	X		X	X	
Gürcistan	X	X	X	X	X	X	
Haiti	X		X				
Hırvatistan	X	X	X	X	X		X
Hindistan	X	X	X		X	X	
Hollanda	X	X	X	X	X	X	X
Honduras	X	X	X	X	X	X	X
Irak	X	X	X				
İngiltere (Büyük Britanya Birleşik Krallığı)	X	X	X	X	X	X	X
İran	X	X	X				
İrlanda	X	X	X			X	
İspanya	X	X	X	X	X	X	X
İsrail	X	X	X	X	X	X	
İsveç	X	X	X	X	X	X	X
İsviçre	X	X	X	X	X	X	
İtalya	X	X	X	X	X	X	
İzlanda	X	X	X		X	X	
Jamaika	X	X	X	X			
Japonya	X	X	X		X	X	
Kamboçya	X	X	X	X		X	X
Kamerun	X	X	X	X		X	X
Kanada	X	X	X	X	X	X	X
Karadağ	X	X	X	X	X	X	X
Katar	X	X	X				
Kazakistan	X	X	X		X	X	
Kenya	X	X	X	X	X	X	X
Kırgızistan	X	X	X	X	X	X	X
Kolombiya	X	X	X	X	X	X	X
Komoros	X	X	X	X	X	X	
Kongo	X	X	X			X	X
Kongo Demokratik Cum.	X	X	X				
Kosta Rika	X	X	X	X	X	X	X

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMELERİ	1972 TARİHLİ PROTOKOLLE DEĞİŞİKLİĞE UĞRAYAN 1961 TARİHLİ BİRLEŞMİŞ MİLLETLER UYUŞTURUCU MADDELER TEK SÖZLEŞMESİ.	1971 TARİHLİ BİRLEŞMİŞ MİLLETLER PSİKOTROP MADDELER SÖZLEŞMESİ.	1988 TARİHLİ UYUŞTURUCU VE PSİKOTROP MADDELERİN KAÇAKÇILIĞINA KARŞI BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMESİ.	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SINIRASAN ÖRGÜTLÜ SUÇLARLA MÜCADELE SÖZLEŞMESİ	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER "TERÖRİZM FİNANSMANININ ÖNLENMESİNE DAİR ULUSLARARASI SÖZLEŞME"	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER "TERÖRİST BOMBALAMALARIN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME"	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER YOLSUZLUKLA MÜCADELE SÖZLEŞMESİ
Kuveyt	X	X	X	X		X	X
Küba	X	X	X	X	X	X	X
Laos	X	X	X	X		X	
Lesotho	X	X	X	X	X	X	X
Letonya	X	X	X	X	X	X	X
Liberya	X	X	X	X	X	X	X
Libya	X	X	X	X	X	X	X
Lihtenştayn	X	X	X		X	X	
Litvanya	X	X	X	X	X	X	X
Lübnan	X	X	X	X			
Lüksemburg	X	X	X		X	X	X
Macaristan	X	X	X	X	X	X	X
Madagaskar	X	X	X	X	X	X	X
Makedonya	X	X	X	X	X	X	X
Malavi	X	X	X	X	X	X	
Maldiv Adaları	X	X	X		X	X	X
Malezya	X	X	X	X		X	
Mali	X	X	X	X	X	X	
Malta	X	X	X	X	X	X	
Marşal Adaları	X	X			X	X	
Mauritius	X	X	X	X	X	X	X
Meksika	X	X	X	X	X	X	X
Mısır	X	X	X	X	X	X	X
Mikronezya	X	X	X	X	X	X	
Moğolistan	X	X	X		X	X	X
Moldova	X	X	X	X	X	X	X
Monako	X	X	X	X	X	X	
Moritanya	X	X	X		X	X	X
Myanmar	X	X	X	X		X	
Mozambik	X	X	X	X	X	X	
Namibya	X	X		X			X
Nepal	X	X	X				
Nijer	X	X	X	X	X	X	

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMELERİ	1972 TARİHLİ PROTOKOLLE DEĞİŞİKLİĞE UĞRAYAN 1961 TARİHLİ BİRLEŞMİŞ MİLLETLER UYUŞTURUCU MADDELER TEK SÖZLEŞMESİ.	1971 TARİHLİ BİRLEŞMİŞ MİLLETLER PSİKOTROP MADDELER SÖZLEŞMESİ.	1988 TARİHLİ UYUŞTURUCU VE PSİKOTROP MADDELERİN KAÇAKÇILIĞINA KARŞI BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMESİ.	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SINIRASAN ÖRGÜTLÜ SUÇLARLA MÜCADELE SÖZLEŞMESİ	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER "TERÖRİZM FİNANSMANININ ÖNLENMESİNE DAİR ULUSLARARASI SÖZLEŞME"	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER "TERÖRİST BOMBALAMALARIN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME"	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER YOLSUZLUKLA MÜCADELE SÖZLEŞMESİ
Nijerya	X	X	X	X	X		X
Nikaragua	X	X	X	X	X	X	X
Norveç	X	X	X	X	X	X	X
Orta Afrika Cumhuriyeti	X	X	X	X			X
Özbekistan	X	X	X	X	X	X	
Pakistan	X	X	X			X	X
Palau Adaları	X	X			X	X	
Panama	X	X	X	X	X	X	X
Papua Yeni Gine	X	X			X	X	X
Paraguay	X	X	X	X	X	X	X
Peru	X	X	X	X	X	X	X
Polonya	X	X	X	X	X	X	X
Portekiz	X	X	X	X	X	X	X
Romanya	X	X	X	X	X	X	X
Ruanda	X	X	X	X	X	X	X
Rusya Federasyonu	X	X	X	X	X	X	X
San Marino	X	X	X		X	X	
Santa Kitts ve Nevis	X	X	X	X	X	X	
Santa Lucia	X	X	X				
Saint Vincent ve Grenadinler	X	X	X		X		
Samoa			X		X		
Sao Tome ve Principe	X	X	X	X		X	X
Senegal	X	X	X	X	X	X	X
Şeysel Adaları	X	X	X	X	X	X	X
Sierra Leone	X	X	X		X	X	X
Singapur	X	X	X	X	X		
Slovakya	X	X	X	X	X	X	X
Slovenya	X	X	X	X	X	X	
Solomon Adaları	X						
Somali	X	X					
Sırbistan	X	X	X	X	X	X	X
Sri Lanka	X	X	X	X	X	X	X
Sudan	X	X	X	X	X	X	

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMELERİ	1972 TARİHLİ PROTOKOLLE DEĞİŞİKLİĞE UĞRAYAN 1961 TARİHLİ BİRLEŞMİŞ MİLLETLER UYUŞTURUCU MADDELER TEK SÖZLEŞMESİ.	1971 TARİHLİ BİRLEŞMİŞ MİLLETLER PSİKOTROP MADDELER SÖZLEŞMESİ.	1988 TARİHLİ UYUŞTURUCU VE PSİKOTROP MADDELERİN KAÇAKÇILIĞINA KARŞI BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMESİ.	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SINIRASAAN ÖRGÜTLÜ SUÇLARLA MÜCADELE SÖZLEŞMESİ	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER "TERÖRİZM FİNANSMANININ ÖNLENMESİNE DAİR ULUSLARARASI SÖZLEŞME"	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER "TERÖRİST BOMBALAMALARIN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME"	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER YOLSUZLUKLA MÜCADELE SÖZLEŞMESİ
Surinam	X	X	X	X			
Suriye	X	X	X			X	
Suudi Arabistan	X	X	X	X			
Svaziland	X	X	X		X	X	
Şili	X	X	X	X	X	X	X
Tacikistan	X	X	X	X	X	X	X
Tanzanya	X	X	X		X	X	X
Tayland	X	X	X		X		
Togo	X	X	X	X	X	X	X
Tonga	X	X	X		X	X	
Trinidad ve Tobago	X	X	X	X		X	X
Tunus	X	X	X	X	X		
Türkiye	X	X	X	X	X	X	X
Türkmenistan	X	X	X	X	X	X	X
Uganda	X	X	X	X	X	X	X
Ukrayna	X	X	X	X	X	X	
Umman	X	X	X	X			
Uruguay	X	X	X	X	X	X	X
Ürdün	X	X	X		X		X
Vanuatu			X	X			
Vatikan	X	X					
Venezuela	X	X	X	X	X	X	
Vietnam	X	X	X		X		
Yemen	X	X	X			X	X
Yeni Zelanda	X	X	X	X	X	X	
Yunanistan	X	X	X		X	X	
Zambiya	X	X	X	X			
Zimbabve	X	X	X				X

ADLİ YARDIMLAŞMA ALANINDA TARAF OLDUĞUMUZ İKİLİ ANLAŞMALAR

a) Amerika Birleşik Devletleri: “Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında Suçluların Geri Verilmesi ve Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Antlaşması”. 08/10/1980 tarih ve 2312 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Anlaşmanın metni 20/11/1980 tarih ve 17166 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

b) Çin: “Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması”. 27/09/1994 tarih ve 4034 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Anlaşmanın metni 12/11/1994 tarih ve 22109 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

c) Fas: “Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Cezai Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların Geri Verilmesi Sözleşmesi”. 19/04/1990 tarih ve 3639 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Sözleşme metni 07/10/1990 tarih ve 20658 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

d) Hindistan: “Türkiye Cumhuriyeti ile Hindistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşması”. 19/04/1990 tarih ve 3635 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Anlaşmanın metni 07/10/1990 tarih ve 20658 (mükerrer) sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

e) Irak: “Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Adli İşbirliği Sözleşmesi”. 19/04/1990 tarih ve 3638 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Sözleşmenin metni 02/08/1992 tarih ve 21303 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

f) İran: “Türkiye Cumhuriyeti ile İran Devleti (Şeyhinşahisi) Arasında İadei Mücrimin ve Cezai Mevadda Adli Müzaheret Muahedenamesi”. 07/06/1937 tarih ve 3212 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Sözleşmenin 21/06/1937 tarih ve 3636 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

g) Kazakistan: “Türkiye Cumhuriyeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesi Anlaşması”. 04/04/1997 tarih ve 4243 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Anlaşma metni 10/04/1997 tarih ve 22960 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

h) Kuveyt: “Türkiye Cumhuriyeti ile Kuveyt Devleti Arasında Hususî Hukuk, Ticaret ve Ceza Hukuku Konularında Hukuki ve Adli İşbirliği Anlaşması”. Sözleşmenin metni 30/05/2000 tarih ve 24064 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

ı) K.K.T.C.: “Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma, Tanıma ve Tenfiz, Suçluların Geri Verilmesi ve Hükümlülerin Nakli Sözleşmesi”. 27/10/1988 tarih ve 3490 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Sözleşmenin metni 13/02/1989 tarih ve 20079 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

i) Lübnan: Lübnan ile ülkemiz arasında suçluların geri verilmesi alanında ayrı bir sözleşme bulunmamakla beraber, “Türkiye Cumhuriyeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi ve Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşması” Lübnan için de geçerlidir.

j) Mısır: “Türkiye Cumhuriyeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesi Sözleşmesi”. 19/04/1990 tarih ve 3634 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Sözleşmenin metni 07/10/1990 tarih ve 20658 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

k) Moğolistan: “Türkiye Cumhuriyeti ile Moğolistan Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması”. 10/02/2004 tarih ve 5088 sayılı Kanunla

onaylanması uygun bulunan Sözleşmenin metni 04/05/2004 tarih ve 25452 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

l) Özbekistan: Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi. 17/07/1997 tarih ve 4286 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Sözleşmenin metni 07/11/1997 tarih ve 23163 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

m) Pakistan: “Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslâm Cumhuriyeti Arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesi”. 02/04/1982 tarih ve 2663 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Sözleşmenin metni 16/03/1983 tarih ve 17989 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

n) Suriye: “Türkiye Cumhuriyeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi ve Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşması”. 19/11/1982 tarih ve 2710 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Anlaşmanın metni 18/03/1983 tarih ve 17991 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış, Türkçe metnindeki bazı maddî hatalar 15/09/1983 tarih ve 18166 sayılı Resmî Gazete’de düzeltilmiştir.

o) Tacikistan: “Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi”. Sözleşmenin metni 30/05/2000 tarih ve 24064 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

ö) Tunus: “Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların Geri Verilmesi Sözleşmesi”. 24/09/1982 tarih ve 2706 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Sözleşmenin metni 20/02/1983 tarih ve 17965 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

p) Ürdün: “Türkiye Cumhuriyeti ile Haşimî Ürdün Krallığı Arasında Suçluların Geri Verilmesi ve Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Sözleşmesi”. 17/04/1975 tarih ve 1879 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Sözleşmenin metni 11/08/1975 tarih ve 15323 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

GERİ VERME TALEP ÖRNEĞİ (ŞÜPHELİ VEYA SANIK)

T.C.
.....Cumhuriyet Başsavcılığı
(veya)Mahkemesi

A4 (standart) ebatta
beyaz kâğıda yazılacak
.../.../.....
(düzenlendiği yer)
.....

(devlet ismi) Yetkili Adli Makamına

(Şüpheli veya sanığın isim, soyadı, doğum tarihi ve yeri, ana ve baba adı, nüfusa kayıtlı olduğu yer, eşkali belirtilip) hakkında (Kanunun tam ismi yazılacak)’ın maddesine muhalefet etmekten Cumhuriyet Başsavcılığımızın Hazırlık sayısına kayden soruşturma yapılmaktadır (muhalefet ettiği iddiasıyla Cumhuriyet Başsavcılığınıntarih vesayılı iddianamesi ile Mahkememize kamu davası açılmıştır.

Sanığın isnat olunan suçu; ne zaman, nerede, ne şekilde ve kime karşı işlediği, işlenen fiille buna uygulanması gereken kanun maddesi arasındaki ilişki (burada suçun maddî unsuru yani, hareket, netice ve illiyet bağı; manevî unsuru-kast-açıklanacaktır), hafifletici veya ağırlaştırıcı nedenler (ilgili kanun maddeleri gösterilecek), şüpheli veya sanığın atılı suçu işlediği kanısını veren deliller (tanık ifadeleri, keşif zaptı, bilirkişi raporu vs. ortaya konacak) ve şüpheli veya sanık hakkında suçun işlendiği andan talep tarihine kadar yapılan tüm adli işlemler (olaya.....tarihinde el konulduğu,sayıya kayden soruşturmaya başlanıldığı,tarihinde) (.....mahkemeye dava açıldığı, şüpheli veya sanık hakkındaMahkemecetarih ve sayılı tutuklama kararı çıkarıldığı), suç iştirak halinde işlenmişse, şüpheli veya sanığın suç ortakları hakkında yapılan adli işlemler (bunlar mahkûm olmuş veya beraat etmişlerse belirtilecek), davanın zamanaşımına uğrayacağı tarihler (açıkça) eksiksiz olarak anlatılıp, şüpheli veya sanığın geri verilmesinin istenildiği Devlet ile aramızda yürürlükte bulunan geri verme sözleşmesi (böyle bir sözleşmenin olmaması halinde uluslararası teamül hukuku kuralları çerçevesinde) talebin kuvvetlendirilmesi için mutlaka sözleşmelere de atıf yapılmak suretiyle), şüpheli veya sanığın bulunduğu ve bulunabileceği tüm adresler/yerler orijinal yazılış şekliyle yazılarak (şüpheli veya sanığın bulunduğu yer/adres bilinmiyorsa ve sadece yurt dışına kaçtığı yolunda duyum varsa, şüpheli veya sanığın yurt dışına kaçtığı istihbar olunmuştur ifadesi kullanılacak) geri verilmesinin ve bu amaçla geçici olarak tutuklanmasının, konuya ilişkin olarak yapılan işlemlerden bilgi verilmesinin istenildiği belirtilecektir.

Bu kısımdan sonra;

Şüpheli veya sanığın geri verilmesi halinde, sadece geri verme talebine konu olan suçtan yargılanacağı, bunun dışında Türk Ceza Yargısının yetkisine giren ve geri verme tarihinden önce işlenen bir suçunun ortaya çıkması durumunda “Hususîlik (Özellik) Kuralı” uyarınca muvafakat talebinde bulunulacağı, muvafakat verilmezse şüpheli veya sanığın geri verilmesi talebine konu olan suçu dışında kalan fiilden yargılanamayacağı,

Geri vermeden sonra, soruşturma (veya kovuşturma) sırasında, suçun nev'i veya vasfi değişir ve yeni suçun cezası geri verme taleplerinde belirtilenden daha ağır olursa, bu hususta da kendilerinden (şüpheli veya sanığı geri veren Devlettten) muvafakat istenileceği ve muvafakat verilmemesi halinde, mahkemece şüpheli veya sanık suçlu bulunursa, geri verme taleplerinde belirtilenden daha ağır cezaya hkmedilmeyeceği,

şüpheli veya sanığın, Türkiye tarafından onaylanmış bulunan 10 Aralık 1948 tarihli Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve 4 Kasım 1950 tarihli Avrupa Konseyi İnsan Haklarını ve Temel Özgürlüklerini Koruma Sözleşmesi'nde tanınan hak ve güvencelerden yararlanmasının tabii bulunduğu,

Geri verme talebi konusunda karar verilebilmesi için ek bilgi ve belge istenilirse, bunların ikml edilebilmesini teminen, hazırlanması, tercüme ettirilmesi ve iletilmesi amacıyla uygun bir süre verilmesi,

Hususları noksansız olarak belirtilip, "soruşturmanın (kovuşturmanın) en kısa zamanda sonuçlandırılması için istemin ivedilikle yerine getirilmesini rica, yardımlarınız için şimdiden teşekkür eder ve (uluslararası nezaket kuralı uyarınca) saygılarımı sunarım." ifadesiyle geri verme talepleri tamamlanmalıdır.

(isim, soyadı, sicil no.)
.....Cumhuriyet Başsavcısı
(veyaHkimi)
(İmza)

EKİ: şüpheli veya sanık hakkında uygulanması muhtemel tüm kanun maddeleri metinleri (hafifletici veya ağırlaştırıcı nedenler ve zamanaşımı ile ilgili olanlar dahil), iddianame (dava açılmışsa) şüpheli veya sanığın nüfus kayıt rneği, mevcutsa fotoğraf ve parmak izi fişleri, tutuklama kararı rneği, gereken diğer evrak (delil niteliğindeki belge suretleri)

GERİ VERME TALEP ÖRNEĞİ (HÜKÜMLÜ)

T.C.
.....Cumhuriyet Başsavcılığı

A4 (standart) ebatta
beyaz kâğıda yazılacak
.../.../.....
(düzenlendiği yer)
.....

(devlet ismi) Yetkili Adli Makamına

(Hükümlünün ismi, soyadı, doğum tarihi ve yeri, ana ve baba adı, nüfusa kayıtlı olduğu yer, eşkali belirtilip) hakkındaMahkemesinintarih vesayılı kararıylacezasına hükmedilmiş, işbu karar Yargıtay.....Dairesinintarih vesayılı ilâmıyla onanarak kesinleşmiş bulunmaktadır. Adı geçen (soruşturma veya dava sırasında tutuklu kalmış ise, tarihleri ile birlikte süreleri belirtilip) geri verme tarihinden (süre yazılacak) sonra şartla,bihakkın olarak tahliye edilebilecektir. HükümlüCumhuriyet Başsavcılığınıntarih vesayılı yakalama emriyle aranmaktadır.

(Suçun işlenme şekli kısaca açıklandıktan sonra ayrıntısının ekli mahkeme kararında açıklandığı belirtilmelidir)

Hükmedilen ceza (tarih açıkça yazılacaktır) gününde zamanaşımına uğrayacaktır.

(Hükümlünün geri verilmesinin istenildiği Devlet ile aramızda yürürlükte bulunan geri verme sözleşmesi, böyle bir sözleşme mevcut değilse uluslararası teamül hukuku kuralları zikredilip), uyarınca, (hükümlünün bulunduğu veya bulunabileceği tüm adresler/yerler orijinal şekliyle yazılarak, bunlar bilinmiyor ve sadece yurt dışına kaçtığı yolunda duyum varsa, hükümlünün yurt dışına kaçtığı istihbar olunmuştur ifadesi kullanılarak) hükümlünün geri verilmesinin ve bu amaçla geçici olarak tutuklanmasının, konuya ilişkin olarak yapılan işlemlerden bilgi verilmesinin istenildiği belirtilecektir.

Bu kısımdan sonra;

Hükümlünün geri verilmesi halinde, sadece geri verme talebine konu olan cezasının infaz olunacağı, bunun dışında Türk Yargı Yetkisine giren ve geri verme tarihinden önce işlenen bir suçunun ortaya çıkması durumunda, “Hususîlik (Özellik) Kuralı” uyarınca muvafakat talebinde bulunulacağı, muvafakat verilmezse hükümlü hakkında sonradan ortaya çıkan suç sebebiyle herhangi bir takibat veya infaz işlemi yapılmayacağı,

Hükümlünün, Türkiye tarafından onaylanmış bulunan 10 Aralık 1948 tarihli Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyanname ve 4 Kasım 1950 tarihli Avrupa Konseyi İnsan Haklarını ve Temel Özgürlüklerini Koruma Sözleşmesinde tanınan hak ve güvencelerden yararlanmasının tabii bulunduğu,

Geri verme talebi konusunda karar verilebilmesi için ek bilgi ve belge istenilirse, bunların ikmal edilebilmesini teminen, hazırlanması, tercüme ettirilmesi ve iletilmesi amacıyla uygun bir süre verilmesi,

Hususları noksansız olarak zikredilip, “istemin ivedilikle yerine getirilmesini rica, yardımlarınız için şimdiden teşekkür eder ve (uluslararası nezaket kuralı uyarınca) saygılarımı sunarım.” ifadesiyle geri verme talepnamesi tamamlanmalıdır.

(isim, soyadı, sicil no.)
.....Cumhuriyet Başsavcısı)
(İmza)

EKİ: Hükümlü hakkında uygulanan tüm kanun maddeleri metinleri (hafifletici veya ağırlaştırıcı nedenlerle ve zamanaşımı ile ilgili olanlar dahil), mahkeme kararı, Yargıtay ilâmı, yakalama emri, hükümlünün nüfus kayıt örneği, mevcutsa fotoğraf ve parmak izi fişleri, gereken diğer evrak (müddetname vs.)

İADE EVRAKININ TERCÜME ETTİRİLECEĞİ DİLLER

Almanya	Almanca (tercihan), İngilizce, Fransızca
Amerika Birleşik Devletleri	İngilizce
Andora	Katalanca, İspanyolca, Fransızca
Arnavutluk	Arnavutça, İngilizce, Fransızca
Avusturya	Almanca (tercihan), İngilizce, Fransızca
Azerbaycan	Azerice
Belçika	Fransızca
Bosna Hersek	İngilizce, Fransızca
Cezayir	Arapça
Çek Cumhuriyeti	Çekçe, İngilizce, Fransızca
Danimarka	Danimarkaca, İngilizce, Fransızca
Ermenistan	Ermenice, İngilizce, Fransızca
Estonya	İngilizce
Fas	Arapça
Finlandiya	Fince, İngilizce, Fransızca
Fransa	Fransızca(tercihan), İngilizce
Güney Afrika Cumhuriyeti	İngilizce
Gürcistan	Gürcüce, İngilizce, Rusça
Hırvatistan	Hırvatça, İngilizce, Fransızca
Hollanda	Flemenkçe, İngilizce, Fransızca
İngiltere	İngilizce
Irak	Arapça
İran	Farsça
İrlanda	İngilizce(tercihan), Fransızca
İspanya	İspanyolca, Fransızca, İngilizce
İsrail	İbranice (tercihan), İngilizce
İsveç	İsveççe, İngilizce, Fransızca
İsviçre	Fransızca, Almanca, İtalyanca
İtalya	İtalyanca, İngilizce, Fransızca
İzlanda	İngilizce, Fransızca
K.K.T.C.	Tercümeye gerek bulunmamaktadır.
Kazakistan	Rusça (tercihan), Kazakça, İngilizce
Kuveyt	Arapça, İngilizce
Letonya	Letonyaca, İngilizce, Fransızca
Libya	Arapça, İngilizce

Lihtenştayn	Almanca,
Litvanya	Litvanyaca, İngilizce, Fransızca, Rusça, Almanca
Lüksemburg	Fransızca, İngilizce, Almanca
Macaristan	Macarca (tercihan), İngilizce, Fransızca
Makedonya	Makedonca, İngilizce, Fransızca
Malta	İngilizce, Fransızca
Mısır	Arapça, İngilizce, Fransızca
Moldova	Moldovca (tercihan), İngilizce, Fransızca,
Norveç	Norveççe, İngilizce, Fransızca
Özbekistan	Özbekçe, İngilizce, Fransızca
Pakistan	Urduca, İngilizce
Polonya	Lehce, İngilizce, Fransızca
Portekiz	Portekizce, İngilizce, Fransızca
Romanya	Rumence (tercihan), Fransızca, İngilizce
Rusya Federasyonu	Rusça
Sırbistan-Karadağ	Sırpça, İngilizce, Fransızca
Slovakya	Slovakça, İngilizce, Fransızca
Slovenya	Slovence, İngilizce, Fransızca
Suriye	Arapça
Tacikistan	Tacikçe, İngilizce, Fransızca
Tunus	Arapça
Ukrayna	Ukraynaca (tercihan), İngilizce, Fransızca
Ürdün	Arapça
Yunanistan	Yunanca, İngilizce, Fransızca

KIRMIZI BÜLTEN FORMU (ŞÜPHELİ VEYA SANIKLAR İÇİN)

1. Olguların özetini (Olaylar, tarih, yer, durumlar, olay özeti, vb.)	Suç tarihi (gg/aa/yyyy)		
	Yer (Şehir, Ülke)		
2. Suç ortakları	Soyadı	Adları	Doğum tarihi (gg/aa/yyyy)
	1-		
	2-		
	Başka Suç Ortakları	Yorumlar	
3.	İsnat olunan suç		
4.	Uygulanması muhtemel kanun(lar) (Madde, bölüm, vb.)		
5.	Muhtemel azamî ceza miktarı		
6.	Dava zamanaşımı tarihi (gg/aa/yyyy)		
7.	Tutuklama kararı (Numara, verilen kararın tarih ve yeri, kararı veren veya yetkili adli makamlar)		

KIRMIZI BÜLTEN FORMU (HÜKÜMLÜLER İÇİN)

1. Olguların özetini (Olaylar, tarih, yer, durumlar, olay özeti, vb.)	Suç tarihi (gg/aa/yyyy)		
	Yer (Şehir, Ülke)		
2. Suç ortakları	Soyadı	Adları	Doğum tarihi (gg/aa/yyyy)
	1-		
	2-		
	Başka Suç Ortakları	Yorumlar	
3.	Hükme konu suç		
4.	Uygulanan kanun (Madde, bölüm, vb.)		
5.	Hükmolunan ceza		
	Bakiye ceza		
6.	Ceza zamanaşımı tarihi (gg/aa/yyyy)		
7.	Mahkûmiyet kararını veren mahkeme, esas ve karar sayısı ve tarihi		
8.	İnfaz amaçlı müzekkere (Numara, tarih ve yeri, kararı veren veya yetkili adli makamlar)		

**SUÇLULARIN GERİ VERİLMESİ ALANINDA TARAF OLDUĞUMUZ
İKİLİ ANLAŞMALAR**

a) A.B.D.: “Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında Suçluların Geri Verilmesi ve Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Antlaşması”.

b) Cezayir: “Türkiye Cumhuriyeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Arasında Hukuki İşbirliğine İlişkin Sözleşme”. Sözleşmenin metni 21/05/1991 tarih ve 20877 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup, 01/08/2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

c) Fas: “Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Cezai Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların Geri Verilmesi Sözleşmesi”.

d) Irak: “Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Adli İşbirliği Sözleşmesi”.

e) İran: “Türkiye Cumhuriyeti ile İran Devleti (Şeyhinşahisi) Arasında İadei Mücrimin ve Cezai Mevadda Adli Müzaheret Muahedenamesi”.

f) Kazakistan: “Türkiye Cumhuriyeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesi Anlaşması”.

g) Kuveyt: “Türkiye Cumhuriyeti ile Kuveyt Devleti Arasında Hususî Hukuk, Ticaret ve Ceza Hukuku Konularında Hukuki ve Adli İşbirliği Anlaşması”.

h) K.K.T.C.: “Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma, Tanıma ve Tenfiz, Suçluların Geri Verilmesi ve Hükümlülerin Nakli Sözleşmesi”.

ı) Libya: “Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Sosyalist Cemahiriyesi Arasında Suçluların Geri Verilmesi Anlaşması”. Sözleşmenin metni 02/06/1987 tarih ve 19475 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup, 04/07/1989 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

i) Lübnan: Lübnan ile ülkemiz arasında suçluların geri verilmesi alanında ayrı bir sözleşme bulunmamakla beraber, “Türkiye Cumhuriyeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi ve Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşması” Lübnan için de geçerlidir.

j) Mısır: “Türkiye Cumhuriyeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesi Sözleşmesi”.

k) Moğolistan: “Türkiye Cumhuriyeti ile Moğolistan Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması”.

l) Özbekistan: “Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi”.

m) Pakistan: “Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslâm Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Anlaşması”. Sözleşmenin metni 03/09/1984 tarih ve 18508 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup, 20/11/1984 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

n) Suriye: “Türkiye Cumhuriyeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi ve Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşması”.

o) Tacikistan: “Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi”.

ö) Tunus: “Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların Geri Verilmesi Sözleşmesi”.

p) Ürdün: “Türkiye Cumhuriyeti ile Haşimî Ürdün Krallığı Arasında Suçluların Geri Verilmesi ve Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Sözleşmesi”.

HÜKÜMLÜ NAKLİ ALANINDA TARAF OLDUĞUMUZ İKİLİ ANLAŞMALAR

a) Fas: “Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Hükümlülerin Nakline İlişkin İşbirliği Sözleşmesi. Sözleşmenin metni 07/10/1990 tarih ve 20658 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup, 25/03/2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

b) Irak: “Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Adli İşbirliği Sözleşmesi”.

c) K.K.T.C.: “Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma, Tanıma ve Tenfiz, Suçluların Geri Verilmesi ve Hükümlülerin Nakli Sözleşmesi”.

d) Kuveyt: “Türkiye Cumhuriyeti ile Kuveyt Devleti Arasında Hususî Hukuk, Ticaret ve Ceza Hukuku Konularında Hukuki ve Adli İşbirliği Anlaşması”.

e) Mısır: “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Transferine Dair Sözleşme”. Sözleşmenin metni 03/07/1987 tarih ve 19506 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup, 01/01/1988 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

f) Moğolistan: “Türkiye Cumhuriyeti ile Moğolistan Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması”.

g) Özbekistan: “Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi”.

h) Tacikistan: “Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi”. Sözleşmenin metni 30/05/2000 tarih ve 24064 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup, 22/06/2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

**YABANCI UYRUKLU KİŞİLERİN NÜFUS-SABİKA KAYITLARININ
TEMİNİNE VE ADRESLERİNİN TESPİTİNE İLİŞKİN OLARAK BAZI
DEVLETLERLE İLGİLİ UYGULAMALAR**

Almanya, Bulgaristan, Hollanda, Rusya ve Yunanistan'a yönelik bu tür taleplerin anılan devlet adli makamlarına hitaben düzenlenecek [EK \(17\)](#)'de yer alan örneğine uygun istinabe evrakı ile,

İNTERPOL'e üye olmayan devletler ile Filistin, Somali, Pakistan, Bangladeş, Irak, Hindistan, Nijerya, Afganistan ve Güney Afrika'ya yönelik taleplerin ise diplomatik kanaldan temin edilmek üzere,

Bakanlığımıza iletilmesi gerekmektedir.

- **Irak** uyruklular için talebe konu kişilerin kimlik fotokopisinin, nüfusa kayıtlı olduğu yer adının ve sayfa ve sicil no'larının, parmak izleri ve kendi el yazıları ile ülkelerindeki adreslerinin, akrabalarının adres ve telefon numaraları bilgilerinin,

- **Afganistan** uyruklular için tam doğum tarihi (gün/ay/yıl olarak), pasaport numaraları, pasaportun verildiği yer, nüfusa kayıtlı olduğu il, ilçe, köy ve büyükbaba (baba tarafından) isimlerinin,

- **Filistin** uyruklular için kimlik numaralarının, kendi el yazıları ile tam nüfus bilgilerinin, ülkelerindeki adreslerinin ve varsa yakınlarının telefon numaraları bilgilerinin ayrıca Erkekler ve Bekâr Bayanlar İçin: a) Ön ad, b) Baba adı, c) Büyükbaba adı (baba tarafından), d) Soyadı Evli Bayanlar İçin: a) Ön ad, b) Eşin adı, c) Soyadı bilgilerinin,

- **Pakistan ve Bangladeş** uyruklular için tam nüfus bilgilerinin, pasaport numarası, pasaportun verildiği yer, nüfusa kayıtlı oldukları il, ilçe, köy ve kendi el yazıları ile ülkelerindeki adreslerinin ve varsa yakınlarının telefon numaraları bilgilerinin,

- **Nepal** uyruklular için kendi el yazıları ile ülkelerindeki adreslerinin ve varsa yakınlarının telefon numaraları bilgilerinin,

- **Lübnan** uyruklular için talebe konu kişilerin nüfusa kayıtlı oldukları yer ile nüfus kütük numaralarının,

Belirtilmesi gerekmektedir.

Somali'ye yönelik taleplerin düzenlenmesinden önce Bakanlığımızdan bilgi alınması uygun olacaktır.

KKTC İnterpol'e üye olmadığından bu devlete yönelik talepler istinabe yoluyla istenilmelidir.

İTERPOL'E ÜYE DEVLETLER							
1	ABD	49	Fiji	96	Kuveyt	144	Rusya Federasyonu
2	Afganistan	50	Fildişi Sahilleri	97	Küba	145	Saint Vincent ve Grenadinler
3	Almanya	51	Filipinler	98	Laos	146	Santa Kits ve Nevis
4	Andorra	52	Finlandiya	99	Lesoto	147	San Marino
5	Angola	53	Fransa	100	Letonya	148	Santa Luçya
6	Antigua ve Barbados	54	G.Afrika Cum.	101	Liberya	149	Senegal
7	Arjantin	55	Gabon	102	Libya	150	Seyşel adaları
8	Arnavutluk	56	Gambiya	103	Lihtenştayn	151	Sierra Leone
9	Aruba	57	Gana	104	Litvanya	152	Singapur
10	Avustralya	58	Gine	105	Lübnan	153	Sırbistan-Karadağ
11	Avusturya	59	Gine-Bissau	106	Lüksemburg	154	Slovakya
12	Azerbaycan	60	Grenada	107	Macaristan	155	Slovenya
13	B. Arap Emirlikleri	61	Guatemala	108	Madagaskar	156	Somali
14	B. Rusya (Belarus)	62	Guyana	109	Makedonya	157	Sri Lanka
15	Bahama Adaları	63	Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	110	Malavi	158	Sudan
16	Bahreyn	64	Güney Kore	111	Maldivler	159	Surinam
17	Barbados	65	Gürcistan	112	Malezya	160	Suriye
18	Belçika	66	Haiti	113	Mali	161	Suudi Arabistan
19	Belize	67	Hindistan	114	Malta	162	Svaziland
20	Bengladeş	68	Hırvatistan	115	Marşal Adaları	163	Şili
21	Benin	69	Hollanda	116	Mauritius	164	Tacikistan
22	Bolivya	70	Hollanda Antilleri	117	Meksika	165	Tanzanya
23	Bosna-Hersek	71	Honduras	118	Myanmar	166	Tayland
24	Botsvana	72	İngiltere	119	Mısır	167	Togo
25	Brezilya	73	Irak	120	Moğolistan	168	Tonga
26	Brunei	74	İran	121	Moldova	169	Trinad ve Tobago
27	Bulgaristan	75	İrlanda	122	Monako	170	Tunus
28	Burkina-Faso	76	İspanya	123	Moritanya	171	Türkiye
29	Bhutan	77	İsrail	124	Mozambik	172	Türkmenistan
30	Cezayir	78	İsveç	125	Namibya	173	Uganda
31	Cibuti	79	İsviçre	126	Nauru	174	Ukrayna
32	Burundi	80	İtalya	127	Nepal	175	Umman
33	Çad	81	İzlanda	128	Nijer	176	Uruguay
34	Çek Cum.	82	Jamaika	129	Nijerya	177	Ürdün
35	Çin Halk Cum.	83	Japonya	130	Nikaragua	178	Venezuela
36	Danimarka	84	Kamboçya	131	Norveç	179	Vietnam
37	Dominik Cum.	85	Kamerun	132	Orta Afrika Cum.	180	Yemen
38	Dominika	86	Kanada	133	Özbekistan	181	Yeni Zelanda
39	Doğu Timor	87	Komor Adaları	134	Pakistan	182	Yeşil Burun (Cape Verde)
40	Ekvador	88	Katar	135	Panama	183	Yunanistan
41	Ekvator Ginesi	89	Kazakistan	136	Papua Yeni Gine	184	Zambiya
42	El Salvador	90	Kenya	137	Paraguay	185	Zimbabve
43	Endonezya	91	Kırgızistan	138	Peru		
44	Eritre	92	Kolombiya	139	Polonya		
45	Ermenistan	93	Kongo	140	Portekiz		
46	Estonya	94	Kongo Demokratik Cum.	141	Sao Tome ve Principe		
47	Etiyopya	95	Kosta Rika	142	Romanya		
48	Fas			143	Ruanda		

ADRES, NÜFUS VE ADLİ SİCİL BİLGİLERİNİN TEMİNİ İÇİN TALEPNAME ÖRNEĞİ

TALEPNAME	REQUEST	ERSUCHEN	DEMANDE
YABANCI DEVLETLERDEN BİLGİ VE ADLİ EVRAK TEMİNİ İÇİN TALEPNAME REQUEST FOR OBTAINING INFORMATION AND JUDICIAL DOCUMENTS FROM ABROAD AUX FINS D'OBTENTION D'INFORMATION OU DE DOCUMENT JUDICIAIRE DE L'ETRANGER ERSUCHEN UM ÜBERSENDUNG VON INFORMATIONEN UND JUSTIZIELLER UNTERLAGEN			
TALEP EDEN ADLİ MAKAM THE REQUESTING JUDICIAL AUTHORITY IDENTITÉ ET ADRESSE DU REQUÉRANT DIE ERSUCHENDE JUSTIZIELLE BEHÖRDE		TALEP EDİLEN YETKİLİ MAKAM THE REQUESTED COMPETENT AUTHORITY ADRESSE DE L'AUTORITÉ DESTINATAIRE DIE ERSUCHTE ZUSTÄNDİGE BEHÖRDE	
☐ Talep eden adli makam, kimlik bilgileri belirtilen kişi hakkındaki bir ceza takibatına ilişkin (X) işareti ile belirtilen işlemin, Strasbourg'ta 20 Nisan 1959 tarihinde imzalanan "Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardımlaşma Avrupa Sözleşmesi"nin 1. maddesine uygun olarak, yapılmasını talep etmekten şeref duyar. - The requesting judicial authority has the honour to request to fulfil process marked with (X) sign, relating to a criminal proceeding concerning the person whose identity information is pointed below in conformity with article 1 of the "European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters" signed at Strasbourg, April, 20, 1959, - Référant à la « Convention Européenne d'entraide judiciaire international dans les affaires pénales ; signée à Strasbourg le 20 avril 1959 », l'autorité requérante a l'honneur de faire parvenir à l'autorité destinataire, la demande concernant une poursuite pénale contre la personne dont l'identité se trouve précisée ci-dessous, afin d'être utilisé dans l'affaire précisée (X), vous priant de bien vouloir procéder à son exécution dans les meilleurs délais conformément aux dispositions du premier article de ladite convention. - Die ersuchende justizielle Behörde beehrt sich, aufgrund des 1. Artikels des Europäischen Übereinkommens über die Rechtshilfe in Strafsachen, abgeschlossen in Strassburg am 20. April 1959, bezüglich einem Strafverfahren die mit dem (X) markierten Antrag zu stellen.			
☐ Talep eden adli makam, kimlik bilgileri belirtilen kişi hakkındaki bir ceza takibatına ilişkin (X) işareti ile belirtilen işlemin Ülkelerimiz arasındaki cezai konularda adli yardımlaşmaya ilişkin "İkili Sözleşmenin" ilgili hükümlerine uygun olarak, yapılmasını talep etmekten şeref duyar. - The requesting judicial authority has the honour to request to fulfil process marked with (X) sign relating to a criminal proceeding concerning the person whose identity information is pointed below in conformity with the relevant provisions of the "Bilateral Agreement" on mutual legal assistance in criminal matters between our countries. - L'autorité réquérante a l'honneur de faire parvenir à l'autorité destinataire, la demande concernant une poursuite pénale contre la personne dont l'identité se trouve précisée ci-dessous, afin d'être utilisé dans l'affaire précisée (X), vous priant de bien vouloir procéder à son exécution dans les meilleurs délais conformément aux dispositions des « conventions bilatérales » dans les affaires pénales signées entre nos pays. - Die ersuchende justizielle Behörde beehrt sich, aufgrund des bilateralen Übereinkommens über die Rechtshilfe in Strafsachen, bezüglich einem Strafverfahren die mit dem (X) markierten Antrag zu stellen. ☐ Talep eden adli makam, kimlik bilgileri belirtilen kişi hakkındaki bir ceza takibatına ilişkin (X) işareti ile belirtilen işlemin "Mütakabiliyet Kuralı"na uygun olarak, yapılmasını talep etmekle şeref duyar. - The requesting judicial authority has the honour to request to fulfil process marked with (X) sign relating to a criminal proceeding concerning the person whose identity information is pointed below in conformity with the "Reciprocity Principle", - L'autorité réquérante a l'honneur de faire parvenir à l'autorité destinataire, la demande concernant une poursuite pénale contre la personne dont l'identité se trouve précisée ci-dessous, afin d'être utilisé dans l'affaire précisée (X), vous priant de bien vouloir procéder à son exécution dans les meilleurs délais conformément au « principe de réciprocité ». - Die ersuchende justizielle Behörde beehrt sich, gemäß dem Gegenseitigkeitsprinzip, bezüglich einem Strafverfahren die mit dem (X) markierten Antrag zu stellen.			

☐ İlgilinin/ilgililerin açık adresinin tespit edilerek bildirilmesi - Obtaining the exact address information of the concerned person - De définir l'adresse exacte de(-s) intéressé(-e-s) : - Die Adresse der betreffenden (betroffenen) Person(en) festzustellen			
☐ İlgilinin/ilgililerin nüfus ve adli sicil kaydının tespit edilerek bildirilmesi - Obtaining information relating to the identity and judicial records of the concerned person - De nous envoyer l'acte de naissance et le relevé du casier judiciaire et la carte d'identité de(-s) l'intéressé(-e-s) : - Auszug aus dem Personenstand- und (Bundes)Zentralregister			
KİMLİK VE ADRES (MEVCUTSA) IDENTITY AND ADDRESS (IF AVAILABLE) IDENTITE ET ADRESSE (Sİ POSSIBLE) NAME UND ADRESSE (FALLS VORHANDEN)			
EK(LER)	ANNEX(ES)	ANNEXES	ANLAGE(N)
☐ İlgilinin kimlik belgesi (...sayfa) - The concerned person's identity document (...page) - Carte d'identité de l'intéressé (...page(s)) - Personalausweis der jeweiligen Person (... Seiten)			
TARİH	DATE		
DATE	DATUM		
İMZA VE/VEYA MÜHÜR SIGNATURE AND/OR STAMP SIGNATURE ET/OU CACHET UNTERSCHRIFT UND/ODER STEMPEL			